

Νόμος 2515/1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2515

Άσκηση επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού, λειτουργία Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.) και άλλες διατάξεις.

(ΦΕΚ Α' 154/25-07-1997)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Άσκηση επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού

1. Για την άσκηση του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού, απαιτείται ειδική άδεια η οποία χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας (Ο.Ε.Ε.). Το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περιπτώσεις 4 και 5 του Π.Δ. 475/1991 (ΦΕΚ 176Α'), ασκείται:

α. από τα μέλη του Ο.Ε.Ε. κατά το άρθρο 3 του Ν. 1100/1980 (ΦΕΚ 295 Α'), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του Ν. 1479/1984 (ΦΕΚ145 Α') και κατά το άρθρο 43 παράγραφος 22 του Ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α'),

β. από τους πτυχιούχους του Τμήματος Λογιστικής και των Τμημάτων οικονομικής κατεύθυνσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.),¹

γ. από μη πτυχιούχους.

1. Για την άσκηση του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού, απαιτείται ειδική άδεια η οποία χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας (Ο.Ε.Ε.). Το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περιπτώσεις 4 και 5 του Π.Δ. 475/1991 (ΦΕΚ 176 Α'), ασκείται:

---

¹[Τροποποίηση 4146/2013, Άρθρο 62; Τροποποίηση 3912/2011, Άρθρο 10](#)

α. από τα μέλη του Ο.Ε.Ε. κατά το άρθρο 3 του Ν. 1100/1980 (ΦΕΚ 295 Α΄), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του Ν. 1479/1984 (ΦΕΚ 145 Α΄) και κατά το άρθρο 43 παράγραφος 22 του Ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α΄),

β. από τους πτυχιούχους των Τμημάτων Λογιστικής, Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουριστικών Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων Τ.Ε.Ι. και

γ. από μη πτυχιούχους.

2. Η επαγγελματική ταυτότητα του Λογιστή Φοροτεχνικού διακρίνεται σε επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Α΄ και Β΄ τάξης:²

α. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Β΄ τάξης χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στους κατόχους απολυτηρίου Γενικού Λυκείου, οι οποίοι ασκούν επί επτά (7) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους κατόχους απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου ή Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου κλάδου Οικονομίας, οι οποίοι ασκούν επί έξι (6) έτη από τη λήψη του απολυτηρίου τους το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους κατόχους πτυχίου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) Λογιστικής, οι οποίοι ασκούν επί πέντε (5) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή ή στους αποφοίτους των μακροχρόνιων προγραμμάτων κατάρτισης του Ελληνικού Κέντρου Παραγωγικότητας (ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ.), οι οποίοι ασκούν επί πέντε (5) έτη το επάγγελμα του βοηθού λογιστή.³

β. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Β΄ τάξης χορηγείται από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος στα μέλη του Ο.Ε.Ε., στους πτυχιούχους τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης των Πανεπιστημίων, στους πτυχιούχους των Τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και στα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις επαγγελματικών προσόντων του π.δ. 38/2010 (Α΄ 78).⁴

---

²[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

³[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

⁴[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1; Τροποποίηση 4146/2013, Άρθρο 62; Τροποποίηση 3912/2011, Άρθρο 10; Τροποποίηση 3470/2006, Άρθρο 17](#)

γ. Επαγγελματική ταυτότητα Λογιστή Φοροτεχνικού Α΄ τάξης χορηγείται στα μέλη του Ο.Ε.Ε., στους πτυχιούχους τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης των Πανεπιστημίων, στους πτυχιούχους των Τμημάτων Οικονομικής κατεύθυνσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) και στα φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις επαγγελματικών προσόντων του π.δ. 38/2010, που ασκούν επί τριετία το επάγγελμα του Λογιστή Φοροτεχνικού Β΄ τάξης.⁵

δ. Για τους κατόχους αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού τίτλου στη Λογιστική-Ελεγκτική, Εσωτερικό Έλεγχο, Κοστολόγηση και Διοίκηση Επιχειρήσεων, ο απαιτούμενος χρόνος άσκησης του επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού για την απόκτηση άδειας ανώτερης τάξης μειώνεται για χρόνο ίσο προς τη διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου.⁶

ε. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος ανωτέρας τάξεως πέραν των ετών υπηρεσίας θα αποκτάται μετά από πιστοποίηση παρακολούθησης επιμορφωτικών σεμιναρίων σε λογιστικά και φορολογικά θέματα και αξιολόγησης των υποψηφίων κατά τη διάρκεια παρακολούθησης αυτών. Τα επιμορφωτικά σεμινάρια θα διενεργούνται τουλάχιστον μία φορά κάθε έτος από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος ή από το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης των Μελών του, που θα χορηγούν και το σχετικό πιστοποιητικό παρακολούθησης και αξιολόγησης.⁷

Οι πάσης φύσεως δαπάνες για τη διενέργεια των επιμορφωτικών σεμιναρίων βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος⁸

στ. Μεταβατικές Διατάξεις:⁹

---

⁵[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1; Τροποποίηση 4146/2013, Άρθρο 62; Τροποποίηση 3470/2006, Άρθρο 17](#)

⁶[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1; Τροποποίηση 3470/2006, Άρθρο 17](#)

⁷[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

⁸[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1; Προσθήκη 3470/2006, Άρθρο 17](#)

⁹[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

i. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, μη πτυχιούχοι, που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Δ΄ ή Γ΄ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης.¹⁰

ii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, μέλη του Ο.Ε.Ε., που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Γ΄ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης και με τη συμπλήρωση τριετούς αποδεδειγμένης άσκησης του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Γ΄ τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε΄ ανωτέρω, δικαιούνται να λάβουν επαγγελματική ταυτότητα Α΄ τάξης.¹¹

iii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, μέλη του Ο.Ε.Ε., που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Α΄ τάξης μετά από τη συμπλήρωση διετούς αποδεδειγμένης προϋπηρεσίας του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Β΄ τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε΄ ανωτέρω.¹²

iv. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής και των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τουριστικών Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών, Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής και Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Γ΄ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης και με τη συμπλήρωση τριετούς αποδεδειγμένης άσκησης του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Β΄ τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε΄ ανωτέρω, δικαιούνται να λάβουν επαγγελματική ταυτότητα Α΄ τάξης.¹³

v. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, πτυχιούχοι του Τμήματος Λογιστικής και των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης, Διοίκησης Επιχειρήσεων, Τουριστικών

---

¹⁰[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

¹¹[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

¹²[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

¹³[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικών Εφαρμογών, Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής και Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Α΄ τάξης μετά από τη συμπλήρωση διετούς αποδεδειγμένης προϋπηρεσίας του επαγγέλματος λογιστή φοροτεχνικού από την έκδοση της επαγγελματικής ταυτότητας Β΄ τάξης και την παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων της περίπτωσης ε΄ ανωτέρω.¹⁴

vi. Οι λογιστές φοροτεχνικοί που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Α΄ τάξης συνεχίζουν ακωλύτως να ασκούν το επάγγελμα του λογιστή φοροτεχνικού με τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα.¹⁵

vii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης, μέχρι τη συμπλήρωση της απαιτούμενης προϋπηρεσίας για την απόκτηση επαγγελματικής ταυτότητας Α΄ τάξης, συνεχίζουν να ασκούν το επάγγελμα του λογιστή φοροτεχνικού με τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα.¹⁶

viii. Οι λογιστές φοροτεχνικοί, που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του ν. 4152/2013 επαγγελματική ταυτότητα Γ΄ τάξης του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του π.δ. 340/1998, αποκτούν επαγγελματική ταυτότητα Β΄ τάξης. Επιπροσθέτως των δικαιωμάτων που προβλέπονται για τους κατόχους επαγγελματικής ταυτότητας ΕΓ΄ τάξης κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του π.δ. 340/1998, όπως αντικαταστάθηκε με την περίπτωση 7 της υποπαραγράφου Η.2 της παρ. Η΄ του άρθρου πρώτου του ν.4152/2013, οι λογιστές φοροτεχνικοί, που κατέχουν κατά τη δημοσίευση του ν. 4152/2013 επαγγελματική ταυτότητα Γ΄ τάξης του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 16 του π.δ. 340/1998, διατηρούν έως τις 31.12.2018 το δικαίωμα τήρησης διπλογραφικών βιβλίων μέχρι του ορίου των ακαθαρίστων εσόδων που προβλέπονται για τα απλογραφικά βιβλία του Κώδικα Φορολογικής

---

¹⁴[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

¹⁵[Τροποποίηση 4152/2013, Άρθρο 1](#)

¹⁶[Τροποποίηση 3470/2006, Άρθρο 17](#)

Απεικόνιση Συναλλαγών. Η ανωτέρω προθεσμία δύναται να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.¹⁷

3. Τα της ασκήσεως του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού, οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία για τη χορήγηση της άδειας, το περιεχόμενο της επαγγελματικής δραστηριότητας κατά κατηγορία άδειας, οι διαδικασίες για την απόδειξη της άσκησης του επαγγέλματος, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης για την απόκτηση άδειας ανώτερης κατηγορίας, η πρόβλεψη μεταβατικών διατάξεων, η επιβολή κυρώσεων, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος θα καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Διοίκησης του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος. Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, προ της έκφρασης γνώμης, θα ζητά τις απόψεις και θα διαβουλεύεται με τις δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις του χώρου των Λογιστών Φοροτεχνικών.

4. Η παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 1479/1984 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Ως μέλη του Ο.Ε.Ε. εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι πτυχιούχοι των ελληνικών ανωτάτων οικονομικών σχολών, δηλαδή του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Αθήνας (πρώην Α.Σ.Ο.Ε.Ε.), του Πανεπιστημίου Πειραιά (Πρώην Α.Β.Σ.Π.), του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών (πρώην Α.Β.Σ.Θ.), των Οικονομικών Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Πανεπιστημίου Πατρών, του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Πανεπιστημίου Κρήτης, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, οι πτυχιούχοι ισότιμων οικονομικών σχολών του εξωτερικού και οι πτυχιούχοι οικονομικών σχολών ή τμημάτων Πανεπιστημίων που θα ιδρυθούν ή θα μετατραπούν σε οικονομικές, εφόσον χρησιμοποιούν το πτυχίο τους για επαγγελματικούς λόγους στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα".

5. Τα δικαιώματα του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος για την έκδοση από αυτό των αδειών κάθε κατηγορίας καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από γνώμη της Κεντρικής Διοίκησης του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος.

---

¹⁷[Προσθήκη 4177/2013, Άρθρο 46](#)

Άρθρο 2

Θέματα λειτουργία του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών

1. Το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών (Σ.Ο.Ε.) είναι Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που δεν ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και εποπτεύεται, ελέγχεται, διοικείται και λειτουργεί σύμφωνα με τις ειδικές περί αυτού διατάξεις, εφόσον αυτές δεν είναι αντίθετες με τις ρυθμίσεις αυτού του άρθρου. Μέλη του Σ.Ο.Ε. είναι οι Ορκωτοί Εκτιμητές και οι Βοηθοί Ορκωτοί Εκτιμητές, οι οποίοι ασκούν δημόσιο λειτούργημα, είναι ελεύθεροι επαγγελματίες και δεν έχουν σχέση εξαρτημένης εργασίας με το Σ.Ο.Ε.¹⁸

Όταν μεταβιβάζεται η κυριότητα ακινήτων στα πιο πάνω πρόσωπα, λόγω δωρεάς, δεν απαιτείται έκθεση εκτίμησης του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών.¹⁹

2. Το Σ.Ο.Ε. διοικείται και ελέγχεται από επταμελές Εποπτικό Συμβούλιο, που αποτελείται από:

- α) έναν επίτιμο Σύμβουλο της Επικρατείας ή Αρεοπαγίτη ή Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή πρόσωπο που διατελεί ή διετέλεσε καθηγητής ή αναπληρωτής ή επίκουρος καθηγητής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Οικονομικής ή Τεχνικής κατεύθυνσης, ως πρόεδρο,
- β) ένα πρόσωπο ευρύτερης κοινωνικής αποδοχής με ειδικές γνώσεις στο αντικείμενο, ως αντιπρόεδρο,
- γ) ένα μέλος του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), ως μέλος,
- δ) ένα μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.), ως μέλος,
- ε) έναν εκπρόσωπο της Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος, που υπηρετεί στην Τεχνική Υπηρεσία, ως μέλος,
- στ) δύο Ορκωτούς Εκτιμητές, που εκλέγονται από την Ολομέλεια του Σώματος για μια τετραετία, ως μέλη,

---

¹⁸[Τροποποίηση 2753/1999, Άρθρο 22](#)

¹⁹[Προσθήκη 2873/2000, Άρθρο 23](#)

ζ) ορίζεται ανώτατο όριο ηλικίας των μελών, κατά το χρόνο διορισμού του Εποπτικού Συμβουλίου του Σ.Ο.Ε., τα εξήντα οκτώ (68) έτη.

Το Εποπτικό Συμβούλιο συγκαλείται υποχρεωτικά από τον πρόεδρο αυτού τουλάχιστον δύο φορές κάθε μήνα, εκτός από τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος και τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη του. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου. Με απόφαση του Ε. Σ. καθορίζεται ο τρόπος αμοιβής των μελών του Σ.Ο.Ε.. Για το συντονισμό και την προώθηση του έργου του το Ε.Σ. μπορεί να συγκροτεί επιτροπές από τα μέλη του και να εκχωρεί σε αυτές ή και σε ορισμένο μόνο μέλος του ή στην Ολομέλεια των Ορκωτών Εκτιμητών αρμοδιότητες σχετικά με τη διοίκηση, την οργάνωση και τη λειτουργία του Σώματος.

Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 15 του Ν. 820/1978 (ΦΕΚ 174 Α΄) και οι παράγραφοι 1 και 4 του άρθρου 4 του Π.Δ. 279/1979 (ΦΕΚ 81 Α΄), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 488/1979 (ΦΕΚ 151 Α΄), καταργούνται. Η θητεία του παρόντος Εποπτικού Συμβουλίου του Σ.Ο.Ε. λήγει με τη δημοσίευση αυτού του νόμου.

3. Με τα προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, ρυθμίζονται:

- α) Τα ελληνικά εκτιμητικά πρότυπα.**
  - β) Ο κανονισμός λειτουργίας του Ο.Σ.Ε..**
  - γ) Οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας της Ολομέλειας των Ορκωτών Εκτιμητών.**
  - δ) Ο κανονισμός δεοντολογίας του Σ.Ο.Ε..**
  - ε) Ο αριθμός των οργανικών θέσεων και τα προσόντα διορισμού των μελών του Σ.Ο.Ε..**
- στ) Η δημιουργία ειδικού αποθεματικού από το λογαριασμό "Ορκωτών Εκτιμητών" για την καταβολή αποζημιώσεων, κατά την αποχώρηση των μελών, καθώς και ο καθορισμός των προϋποθέσεων που πρέπει να συγκεντρώνουν οι δικαιούχοι.**

ζ) Κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για τη λειτουργία του Σ.Ο.Ε..

4. Η περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 8 του π.δ/τος 279/1979 (ΦΕΚ 81 Α'), που προστέθηκε με το άρθρο 2 του π.δ/τος 140/1990 (ΦΕΚ 55 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

"γ. Με τη συμμετοχή στα Διοικητικά Συμβούλια των Ν.Π.Δ.Δ., των επιχειρήσεων και των οργανισμών του δημόσιου τομέα, καθώς και των κοινωφελών ιδρυμάτων και των Ν.Π.Ι.Δ. που δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα".

Άρθρο 3

Αστικοί συνεταιρισμοί

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του Ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνέταιρο έως πέντε προαιρετικών μερίδων εκτός από την υποχρεωτική μερίδα. Προκειμένου για καταναλωτικούς και πιστωτικούς συνεταιρισμούς, το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνέταιρο μέχρι εκατό προαιρετικών μερίδων και μπορεί να ορίζει χωρίς περιορισμό τον αριθμό των προαιρετικών μερίδων που μπορούν να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής".

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του Ν. 1667/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση, όπως ορίζει ο νόμος αυτός. Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως. Σε συνεταιρισμούς που έχουν περισσότερα από χίλια μέλη, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους - μέλη του συνεταιρισμού, που εκλέγονται από περιφερειακές συνελεύσεις, ανάλογα με τον αριθμό των συνεταίρων της περιφέρειας. Η περιφέρεια, ο αριθμός των αντιπροσώπων και η διάρκεια της θητείας τους, ο τρόπος άσκησης

των αντιπροσωπευτικών τους καθκόντων και ο τρόπος ανάκλησης τους καθορίζονται από το καταστατικό".

3. Η παράγραφος 7 του άρθρου 5 του Ν. 1667/1986 τροποποιείται ως εξής:

α. Στην αρχή της παραγράφου αυτής προστίθεται το εξής εδάφιο:

"Τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών των οργάνων του συνεταιρισμού διενεργεί εφορευτική επιτροπή, που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μελών και αποτελείται από 3 (τρία) τουλάχιστον μέλη. Στις εκλογές συνεταιρισμών με πάνω από πεντακόσια (500) μέλη παρίσταται δικαστικός αντιπρόσωπος διοριζόμενος από τον προϊστάμενο του πρωτοδικείου της περιφέρειας της έδρας του συνεταιρισμού".

β. Μετά το εδάφιο της παραγράφου αυτής που ορίζει ότι "Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι οι εκλογές γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, στο οποίο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά οι υποψήφιοι χωριστά για κάθε όργανο", προστίθεται το εξής εδάφιο:

"Στην περίπτωση που οι εκλογείς γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, ο αριθμός των σταυρών προτίμησης, που μπορεί να τεθούν για την εκλογή των μελών του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου, είναι μέχρι το 40% (σαράντα τοις εκατό) του αριθμού των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση που το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε κλάσμα μεγαλύτερο του ημίσεως, ο αριθμός στρογγυλοποιείται στον πλησιέστερο ακέραιο".

Άρθρο 4

Διεύθυνση Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Ειδικών Χρηματοδοτήσεων και Προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας

1. Το άρθρο 12 του Ν. 2414/1996 (ΦΕΚ 135 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Συνιστάται στη Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Οικονομικών και Εμπορικών Σχέσεων (Γ.Δ.Ε.Ο. και Ε.Σ.) του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας Διεύθυνση Αναπτυξιακής Συνεργασίας και Ειδικών Χρηματοδοτήσεων και Προγραμμάτων, με αρμοδιότητα στους τομείς

του σχεδιασμού και κατάρτισης, συντονισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης εθνικών, ετήσιων ή μεσοπρόθεσμων, προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς και κάθε είδους ειδικών προγραμμάτων και έργων με εθνική, κοινοτική ή διεθνή χρηματοδότηση, που απευθύνονται σε τρίτες χώρες, οι οποίες χρειάζονται βοήθεια. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπ. Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας, καθορίζονται η οργανωτική διάρθρωση και οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων της νέας Διεύθυνσης, καταργούνται και αναδιαρθρώνονται οργανικές μονάδες των Διευθύνσεων, των οποίων οι αρμοδιότητες μεταφέρονται στην παραπάνω Διεύθυνση και ορίζεται ο κλάδος του προσωπικού για την κατάληψη θέσεων προϊσταμένου αυτής και των οργανικών της μονάδων, με τροποποίηση των ισχυουσών διατάξεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, συγκροτείται Επιτροπή παρακολούθησης και διαχείρισης του πενταετούς προγράμματος αναπτυξιακής συνεργασίας 1997-2001, που κατήρτισε το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και εγκρίθηκε με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 265/29.8.1996 (ΦΕΚ 214 Α'). Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την εν γένει λειτουργία της πιο πάνω Επιτροπής, τον τρόπο λήψεως των αποφάσεων της, ως και κάθε σχετική λεπτομέρεια και συνιστώνται ομάδες εργασίας από υπαλλήλους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για την υποβοήθηση του έργου της πιο πάνω Επιτροπής. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται αμοιβή για τα μέλη της Επιτροπής και των ομάδων εργασίας κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων. Η σχετική δαπάνη, όπως και οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας της Επιτροπής καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας".

Άρθρο 5

Θέματα λειτουργίας Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής (Ε.Σ.Υ.Λ.)

Η παράγραφος 12 του άρθρου 1 του Ν. 1819/1988 (ΦΕΚ 256 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"12. Ο πρόεδρος του Ε.Σ.Υ.Λ. και οι ειδικοί επιστήμονες της περίπτωσης ιθ' της παραγράφου 2, εκτός από τα καθήκοντα τους ως μελών του Ε.Σ.Υ.Λ., παρέχουν έργο στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας που συνίσταται στη μελέτη και ανάλυση θεμάτων αρμοδιότητας του ΕΣΥΛ και στην εποπτεία του έργου των Επιτροπών ή Ομάδων Εργασίας της παραγράφου 5 του άρθρου 3, συνεπικουρούμενοι στο έργο αυτό από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τομέων Παραγωγής και υπαλλήλους της ίδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια, καθώς και η αποζημίωση για την πρόσθετη αυτήν απασχόληση των ανωτέρω προσώπων που δεν υπόκειται στους περιορισμούς του Ν. 1256/1982 (Φ.Ε.Κ. 65 Α') και του άρθρου 18 του Ν. 1505/1984 ".

Άρθρο 6

Τροποποιήσεις του Ν . 2331/1995

1. Στην περίπτωση α' του άρθρου 1 του Ν. 2331/1995 (ΦΕΚ 73 Α') προστίθενται εδάφια αιζ', αιη' και αιθ' ως εξής:

"αιζ) της τοκογλυφίας αν αυτή ασκείται κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια (άρθρ. 404, παρ. 3, Ποινικού Κώδικα),

αιη) της λαθρομεταναστεύσεως (άρθρο 19 του Ν. 1941/1991).

σιθ) της λαθρεμπορίας πυρηνικών υλικών κ.λπ. ραδιενεργών ουσιών, πέραν της περιπτώσεως του ανωτέρω εδαφίου αιγ".

2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 4 του Ν. 2331/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"8. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης των κατά τις προηγούμενες παραγράφους υποχρεώσεων του, μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του πιστωτικού ιδρύματος ή χρηματοπιστωτικού οργανισμού, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Αρχής ή της Επιτροπής του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, πρόστιμο πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) έως πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) δραχμών».

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Ν. 2331/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η επιτροπή εδρεύει στο Υπ. Οικονομικών, χρέη δε Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό».

4. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του Ν. 2331/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«Γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής παρέχει το Υπουργείο Οικονομικών με την Τελωνειακή Διεύθυνση Ελέγχου Οικονομικού Εγκλήματος, η οποία ενισχύεται, αν υπάρχει ανάγκη, και με υπαλλήλους που αποσπώνται για το σκοπό αυτόν από τα προαναφερόμενα Υπουργεία».

5. Όπου στο άρθρο 1 παράγραφος 5 , στο άρθρο 6 παράγραφοι 2 , 3 και 4 και στα άρθρα 9 και 10 του π.δ/τος 401/1996 (ΦΕΚ 269 Α΄) αναφέρονται το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ή ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας νοούνται αντίστοιχα το Υπουργείο Οικονομικών ή ο Υπουργός Οικονομικών.

6. Η παρ. 5 του άρθρου 7 του Ν. 2331/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η Επιτροπή, όταν θεωρεί ορισμένη σύμβαση ή συναλλαγή ύποπτη νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συντάσσει αιτιολογημένο πόρισμα και το αποστέλλει μαζί με το φάκελο της υπόθεσης στον αρμόδιο εισαγγελέα. Σε διαφορετική περίπτωση θέτει την υπόθεση στο αρχείο, από όπου είναι δυνατόν να ανασυρθεί σε κάθε περίπτωση σχετιζόμενη με την ίδια ή με οποιαδήποτε άλλη ύποπτη, κατά την προαναφερόμενη έννοια, σύμβαση ή συναλλαγή. Η Επιτροπή οφείλει να ολοκληρώσει την έρευνα μέσα σε δεκαπέντε (15) το πολύ ημέρες από τότε που θα περιέλθει σε αυτήν η σχετική πληροφορία. Σε κάθε περίπτωση ενημερώνεται για το αποτέλεσμα της έρευνας εκείνος που διαβίβασε την πληροφορία».

7. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του Ν. 2331/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι αμοιβές του προέδρου, των μελών, των υπαλλήλων και του γραμματέα της Επιτροπής καθορίζονται με κοινή απόφαση των

Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 1256/1982, καθώς και των άρθρων 18 του Ν. 1505/1984 και 8 του Ν. 1810/1988 , και βαρύνουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών».

Άρθρο 7

Δικαστική εκπροσώπηση Σε δίκες κατά υπαλλήλων του Υπουργείου

Σε δίκες κατά υπαλλήλων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, που ενάγονται ή διώκονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δύναται να παρίσταται για την υπεράσπιση τους ενώπιον των δικαστηρίων εκπρόσωπος του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εφόσον ο Υπ. Εθνικής Οικονομίας κρίνει ότι οι υπάλληλοι αυτοί ενήργησαν για το συμφέρον της υπηρεσίας.

Άρθρο 8

Ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια

1. Τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια με παιγνιόχαρτα διενεργούνται ελεύθερα. Όταν διενεργούνται σε ειδικά διασκευασμένα τραπέζια, απαιτείται άδεια διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και καταβολή ετήσιου τέλους. Η άδεια χορηγείται από το δήμο ή την κοινότητα, στην περιφέρεια των οποίων εγκαθίστανται ή λειτουργούν και ισχύει μέχρι την τυχόν ανάκλησή της. Η άδεια εκδίδεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης συνοδευομένης από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.²⁰

2. Για τη χορήγηση της άδειας, καθώς και τη διατήρησή της σε ισχύ κατ' έτος, επιβάλλεται στους ιδιοκτήτες των καταστημάτων ετήσιο τέλος με την ονομασία «τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα», το οποίο επιμερίζεται σε ποσοστό 90% υπέρ του Δημοσίου και σε ποσοστό 10% υπέρ του δήμου η της

---

²⁰[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10;](#) [Προσθήκη 2873/2000, Άρθρο 30;](#) [Τροποποίηση 2753/1999, Άρθρο 15](#)

κοινότητας στην περιοχή των οποίων εγκαθίστανται και λειτουργούν τα παίγνια αυτά.²¹

3. Το ετήσιο τέλος επιβάλλεται σε κάθε τραπέζι που είναι ειδικά διασκευασμένο για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα στους ανωτέρω χώρους και υπολογίζεται από 1.1.2003 ως εξής:²²

α. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους σε τριάντα ευρώ, με εξαίρεση τους δήμους και κοινότητες που εμπίπτουν στην επομένη περίπτωση.²³

β. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους που έχουν περιοχές χαρακτηρισμένες ως τουριστικές ή αρχαιολογικές ή με ιαματικά λουτρά, καθώς και σε πλοία των γραμμών εσωτερικού, σε διακόσια ευρώ.²⁴

γ. Για δήμους και κοινότητες με πληθυσμό από 2.001 μέχρι 10.000 κατοίκους σε τριακόσια ευρώ.²⁵

δ. Για δήμους με πληθυσμό από 10.001 μέχρι 50.000 κατοίκους σε τετρακόσια ευρώ.²⁶

ε. Για δήμους με πληθυσμό πάνω από 50.000 κατοίκους σε επτακόσια ευρώ.²⁷

στ. Για εντευκτήρια σωματείων, συλλόγων και ομίλων σε χίλια ευρώ.²⁸

---

²¹[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

²²[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

²³[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

²⁴[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

²⁵[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

²⁶[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

²⁷[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

²⁸[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

4. Για τον υπολογισμό του πληθυσμού κάθε δήμου η κοινότητα λαμβάνεται υπόψη η τελευταία απογραφή. Για τον υπολογισμό του τέλους λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός του δήμου ή της κοινότητας πριν από τη συνένωση που έγινε κατά τις διατάξεις του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') η κατά τις διατάξεις των Νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α'). Η περιοχή της τέως διοικήσεως πρωτεύουσας και το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης θεωρούνται, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, το καθένα ως ένας δήμος. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, ειδικά διασκευασμένα τραπέζια για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα είναι αυτά τα οποία φέρουν σταθερή ή μη επικάλυψη ειδικού υφάσματος (τσόχα) η αλλού πρόσφορου μέσου.²⁹

5. Το ετήσιο τέλος καταβάλλεται από τον ιδιοκτήτη του καταστήματος στις αρμόδιες για τη φορολογία του εισοδήματός τους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) με την υποβολή:³⁰

α. Δήλωσης απογραφής, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός των ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών και³¹

β. Υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α'), ότι: στα ειδικά διασκευασμένα τραπέζια της συνυποβαλλόμενης δήλωσης απογραφής διεξάγονται μονό ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια.³²

Με την καταβολή του τέλους, η αρμοδία Δ.Ο.Υ. εκδίδει σχετικό αποδεικτικό καταβολής και προβαίνει στη θεώρηση της δήλωσης απογραφής που επισυνάπτονται στην εκδιδόμενη άδεια.³³

6. Το τέλος προκαταβάλλεται για το έτος της πρώτης ή της συμπληρωματικής άδειας και για έκαστο από τα επόμενα έτη, εντός του τελευταίου διμήνου του προηγούμενου έτους για το οποίο

---

²⁹[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#); Τροποποίηση 2731/1999, Άρθρο 23

³⁰[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³¹[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³²[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³³[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

καταβάλλεται. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως ετήσιο τέλος θεωρούνται δαπάνη της επιχείρησης.³⁴

7. Σε περίπτωση εγκατάστασης ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών για τη διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με παιγνιόχαρτα, χωρίς την καταβολή του νομίμου τέλους, επιβάλλεται από την αρμοδία Δ. Ο. Υ. πρόστιμο, το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του κατά την παράγραφο 3 προβλεπόμενου τέλους.³⁵

8. Για την επιβολή του προστίμου της προηγούμενης παραγράφου, τη διοικητική επίλυση της διαφοράς, το δικαστικό συμβιβασμό, την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου και τη βεβαίωση και καταβολή αυτού, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2523/1997.³⁶

9. Για τα έτη 1998 και επόμενα, οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα δικαιολογητικά, καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη χορήγηση και την ανάκληση των άδειων διενέργειας των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.³⁷

10. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου ι, το άρθρο 2 και διαγράφεται η φράση "ή δρασαντων αντεθνικώς" της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του β.δ/τος 29/1971. Ομοίως, καταργείται ολόκληρο το άρθρο 7 του ν. 2390/1996 και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.³⁸

11. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1997, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτού.³⁹

---

³⁴[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³⁵[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³⁶[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³⁷[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³⁸[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

³⁹[Τροποποίηση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

12. (...) ⁴⁰

13. (...) ⁴¹

14. (...) ⁴²

15. (...) ⁴³

16. (...) ⁴⁴

Άρθρο 9

Φορολογικές ρυθμίσεις ναυτικών

1. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 6 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄) προστίθεται περίπτωση ι, που έχει ως εξής:

"ι) Οι αποδοχές των αλλοδαπών κατώτερων πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων".

2. Η ισχύς των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά.

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 29 του Ν. 2459/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Ο φόρος που αναλογεί με βάση τη δήλωση καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες διμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης, οι δε υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των διμήνων που ακολουθούν.

Κατ' εξαίρεση ο φόρος που αναλογεί στις δηλώσεις του έτους 1997 καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες διμηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων η

---

⁴⁰ [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#); [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

⁴¹ [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#); [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

⁴² [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#); [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

⁴³ [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#); [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

⁴⁴ [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#); [Αφαίρεση 3037/2002, Άρθρο 10](#)

πρώτη καταβάλλεται την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση του φόρου μήνα".

Άρθρο 10

Τράπεζα Τροφίμων και λοιπές διατάξεις

1. Στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') μετά το δεύτερο εδάφιο προστίθενται δύο νέα εδάφια, ως ακολούθως:

"Η αξία των ειδών διατροφής που δωρίζονται από επιχειρήσεις, οι οποίες παράγουν ή εμπορεύονται τέτοια αγαθά, προς το κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία "ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ - ΙΔΡΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ" (ΦΕΚ 540 Β71995). Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ως αξία των δωριζόμενων ειδών διατροφής λαμβάνεται το κόστος απόκτησης ή παραγωγής τους, κατά περίπτωση και είναι απαραίτητη η έκδοση του οριζόμενου από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων φορολογικού στοιχείου ".

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 11 του Ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261 Α') καταργούνται.

Τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο φόρου προστιθέμενης αξίας του προμηθευτή - πωλητή, που προέκυψε λόγω αδυναμίας συμψηφισμού του φόρου των εισροών του με το φόρο των εκροών εξαιτίας του ειδικού τρόπου απόδοσης του φόρου που αναλογούσε στην αξία των πωληθέντων αγαθών, κατά τις ως άνω διατάξεις του Ν. 2367/1995 επιστρέφεται κατά το μέρος που δεν έγινε δυνατός ο συμψηφισμός του με αντίστοιχο φόρο εκροών.

Η επιστροφή αυτή θα γίνει με τη διαδικασία της αριθμ.1031790/2051/575/0014/ ΠΟΛ. 1078/2.4.1991 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.

3. Το Ελληνικό Δημόσιο μέσω της Διεύθυνσης Κρατικών Λαχείων συμμετέχει στις κληρώσεις που διοργανώνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Κρατικών Λαχείων (AELLE) με την κυκλοφορία έκτακτων ή ειδικών εκδόσεων των κρατικών λαχείων, που ήδη υφίστανται,

προσαρμοσμένων στις εκάστοτε τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται από την Ένωση αυτή.

Το καθαρό προϊόν από την πώληση του λαχείου τούτου εισάγεται στον Προϋπολογισμό του Κράτους και αποτελεί δημόσιο έσοδο.

Με αποφάσεις του Υπ. Οικονομικών ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αφορούν το ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στην ευρωπαϊκή κλήρωση, τον τρόπο πληρωμής αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, που αφορά στη λειτουργία των έκτακτων ή ειδικών εκδόσεων των κρατικών λαχείων.

4. Στο άρθρο 23 του Ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α΄) προστίθεται περίπτωση κστ΄, που έχει ως εξής:

"κστ΄) Οι επιχειρήσεις που έχουν τεθεί υπό το καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του Ν. 2000/1991 (ΦΕΚ 206 Α΄), όπως ισχύει".

Άρθρο 11

Κίνητρα για μετεγκατάσταση επιχειρήσεων

1. Στο άρθρο 5 παρ. 2 του κωδικοποιημένου με το άρθρο 1 του π.δ/τος 456/1995 (ΦΕΚ 269 Α/29.12.1995) Ν. 1892/1990 και μετά την 7^η πρόταση, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

"Ειδικά, προκειμένου για τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 4, περιπτώσεις (α) και (β), ως ίδια συμμετοχή του φορέα στην επένδυση νοείται και τμήμα των εσόδων της επιχείρησης από την πώληση των κτιρίων ή και γηπέδων της που εγκαταλείπονται λόγω της μετεγκατάστασης. Στις περιπτώσεις αυτές ως ίδια συμμετοχή νοείται το μέρος των συνολικών εσόδων της πώλησης το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση τυχόν φορολογικών επιβαρύνσεων που επιβάλλονται επί του εισπραχθέντος τιμήματος στα πλαίσια της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για τη φορολογία επιχειρήσεων, χωρίς να απαιτείται αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου ή ύπαρξη φορολογηθέντων αποθεματικών.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της ρύθμισης αυτής είναι η πώληση των ως άνω ακινήτων να γίνεται μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την πραγματοποίηση της πώλησης των άνω ακινήτων, η

καταβολή των δόσεων της επιχορήγησης, εκτός από τις δύο τελευταίες δόσεις, γίνεται, εφόσον για την πραγματοποίηση της επένδυσης έχει δαπανηθεί κάθε φορά από τα διαθέσιμα της επιχείρησης ποσό αντίστοιχο της ίδιας συμμετοχής, κατά παρέκκλιση των οριζομένων σχετικά στην παράγραφο 3 του άρθρου αυτού.

Για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος τέτοιων επενδύσεων που πρόκειται να καλύψουν την ίδια τους συμμετοχή και με έσοδα από πώληση των ως άνω ακινήτων, ελέγχεται η επαρκής δυνατότητα της επιχείρησης να δαπανήσει, μέχρι την πώληση των ακινήτων, τα ποσά αυτά εκ των διαθεσίμων της".

2. Οι ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τις επενδύσεις μετεγκατάστασης επιχειρήσεων κατά το άρθρο 9 παράγραφος 4 περιπτώσεις (α) και (β) του Ν. 1892/1990, που μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στις διατάξεις του νόμου 1892/1990, αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες εξέτασης τους, καθώς και για εκείνες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του εν λόγω νόμου και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν έχουν ολοκληρωθεί. Η προϋπόθεση της προηγούμενης παραγράφου για πώληση των ακινήτων μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης δεν έχει εφαρμογή για όσες από τις επενδύσεις αυτές έχουν μεν προβεί στην πώληση τους μέσα στο τελευταίο εξάμηνο προ της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης υπαγωγής, αλλά μέχρι την ημερομηνία υποβολής δεν έχει εγκαταλειφθεί από την επιχείρηση η παραγωγική χρησιμοποίηση των ακινήτων αυτών και τα έσοδα από την πώληση τους δεν έχουν αναλωθεί σε άλλους σκοπούς.

Άρθρο 12

Ρυθμίσεις Φ.Π.Α.

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στο φόρο προστιθέμενης αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1642/1986 για τα τέλη και δικαιώματα στις υπηρεσίες ύδρευσης και μεταφοράς ποσίμου νερού, που με βάση σύμβαση με τις νομαρχίες ή τους Ο.Τ.Α. ή το Δημόσιο γενικότερα, δεν κατέβαλαν το νόμιμο Φ.Π.Α., δεν υποχρεούνται να αποδώσουν το φόρο προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν μέχρι 31.12.1996. εφόσον οι νομαρχίες

ή οι Ο.Τ.Α. ή το Δημόσιο γενικότερα δεν κατέβαλαν ως όφειλαν το σχετικό ποσό του φόρου προστιθέμενης αξίας. Πράξεις επιβολής φόρου προστιθέμενης αξίας, προστίμων κ.λπ. που αφορούν στις παραπάνω υπηρεσίες και έχουν εκδοθεί για την ανωτέρω χρονική περίοδο, εφόσον δεν έχουν καταστεί με οποιονδήποτε τρόπο οριστικές, παύουν να ισχύουν.

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που, βάσει σύμβασης με το Ελληνικό Δημόσιο ή με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, παρέχουν υπηρεσίες ύδρευσης και μεταφοράς πόσιμου ύδατος σε άνυδρα νησιά, δεν υπόκεινται σε επιβολή τελών για τη διέλευση των πλωτών και χερσαίων μέσων μεταφοράς του νερού από τις περιοχές δικαιοδοσίας των φορέων διαχείρισης λιμένων και εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής προς τους φορείς δικαιωμάτων χρήσης λιμενικών εγκαταστάσεων.⁴⁵

Υφιστάμενες και ανείσπρακτες οφειλές που αφορούν τέλη του προηγούμενου εδαφίου, είτε προκύπτουν από τιμολόγια που έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος είτε όχι, θεωρούνται μη οφειλόμενες και δεν καταβάλλονται.⁴⁶

Άρθρο 13

Εκκρεμείς υποθέσεις προσωπικών ειδών μετοικούντων προσώπων

Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 13 του Ν. 2443/1996 αναδιατυπώνονται ως εξής:

"2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 9 της Δ. 245/1988 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, όπως αντικαθίσταται με την παρ. 1 του άρθρου αυτού, εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον των τελωνειακών και δικαστικών αρχών για προσωπικά είδη που έχουν παραληφθεί βάση της πιο πάνω απόφασης, καθώς και της Δ. 264/23/1985 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 139 Β΄), που κυρώθηκε με το Ν. 1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α΄), εφόσον δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση και

---

⁴⁵Προσθήκη 4613/2016, Άρθρο 24

⁴⁶Προσθήκη 4613/2016, Άρθρο 24

οι ενδιαφερόμενοι παραιτηθούν των ενδίκων μέσων και καταβάλουν τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 5 ποσά χωρίς προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 1997.

Για επιβατικά αυτοκίνητα, τα οποία κατά το χρόνο του τελωνισμού τους ήταν νέας ή αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, με την έννοια ότι έφεραν εκ κατασκευής καταλύτη και ήταν αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, και όχι κατ' ανάγκη καινούργη, και χρεώθηκαν ποσά ειδικού φόρου κατανάλωσης με βάση τους συντελεστές του άρθρου 1 του Ν. 363/1976 , επαναχρεώνονται με βάση τους συντελεστές του άρθρου 1 του Ν. 1858/1989 (ΦΕΚ 148 Α΄) ή του άρθρου 37 του Ν. 1882/1990 , που ίσχυαν κατά τον ίδιο χρόνο.

Τυχόν ασκηθείσα ποινική δίωξη παύει οριστικά με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα και τα δεσμευθέντα ή κατασχεθέντα προσωπικά είδη αποδίδονται στους δικαιούχους.

Καταβληθέντα ποσά σε εκτέλεση πράξεων ή αποφάσεων των αρμοδίων τελωνειακών αρχών συμψηφίζονται με πράξη της αρμόδιας τελωνειακής αρχής μέχρι των προσδιορισθέντων ποσών των παραγράφων 1 και 5 και τα τυχόν επιπλέον δεν επιστρέφονται.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παρ.2 έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα που άσκησαν το δικαίωμα της μετοικεσίας, καθώς και για τους αγοραστές ή κατόχους των αυτοκινήτων και λοιπών ειδών για τους οποίους διαπιστώθηκε παράβαση των σχετικών διατάξεων, όχι όμως για άλλα άτομα που καθ' οιονδήποτε τρόπο συμμετείχαν στην παραπάνω παράβαση, ιδίως δε για όσους αναμείχθηκαν ως έμποροι ή επαγγελματίες στη σχετική παράβαση για τους οποίους εφαρμόζεται η κείμενη νομοθεσία".

Άρθρο 14

Μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων ελευθέρων βαρών

Η έννοια της διατάξεως του άρθρου 4 παράγραφος 1 εδάφιο β΄ του Ν. 2330/1995 (ΦΕΚ 172 Α΄), για ανάλογη εφαρμογή του άρθρ. 1279 του Αστικού Κώδικα ως προς τα εισφερόμενα στο νέο νομικό πρόσωπο περιουσιακά στοιχεία, είναι ότι τα περιουσιακά αυτά στοιχεία περιέρχονται στο νέο νομικό πρόσωπο ελεύθερα από τις τυχόν υπάρχουσες προσημειώσεις από το χρόνο συστάσεως του νέου

νομικού προσώπου. Η εξάλειψη των προσημειώσεων αυτών γίνεται με αίτηση του νέου νομικού προσώπου στον αρμόδιο υποθηκοφύλακα.

Άρθρο 15

Ανταλλακτήρια συναλλάγματος

Μετά την παράγραφο 2 του Ν. 5422/1932 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 26 του Ν. 2076/1992 , προστίθενται παράγραφοι 3 έως και 6 ως εξής:

"3. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει το γενικό κανονιστικό πλαίσιο των όρων και προϋποθέσεων της λειτουργίας, του ελέγχου και της εποπτείας των εξουσιοδοτημένων να διενεργούν πράξεις αγοράς και πώλησης συναλλάγματος προσώπων, νομικών ή φυσικών, ιδίως των πιστωτικών ιδρυμάτων και των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος.

Το κανονιστικό πλαίσιο για τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τα οποία λειτουργούν κατόπιν άδειας της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ανώνυμες εταιρίες αποκλειστικού σκοπού, μπορεί να προβλέπει την υποχρέωση καταβολής ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου, μεγαλύτερου από το προβλεπόμενο για τις ανώνυμες εταιρίες, τη διαφοροποίηση του ανάλογα με τον αριθμό των λειτουργούντων καταστημάτων καθώς και την κατάθεση μέρους του στην Τράπεζα της Ελλάδος υπό μορφή εγγύησης για τις κυρώσεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

Το ως άνω κανονιστικό πλαίσιο καταλαμβάνει και τα πρόσωπα που ήδη διενεργούν πράξεις αγοράς και πώλησης συναλλάγματος, μετά πάροδο προθεσμίας συμμόρφωσης που θέτει η Τράπεζα της Ελλάδος".

Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να καθορίζει ότι οι δαπάνες ελέγχου βαρύνουν τα ελεγχόμενα πρόσωπα. Στην περίπτωση αυτή προσδιορίζει επίσης το είδος, την έκταση και τον τρόπο είσπραξης των δαπανών, οι οποίες μπορεί να διαφοροποιούνται κατά κατηγορία ελεγχόμενων προσώπων.

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος θεσπίζει πλαίσιο διοικητικών κυρώσεων και προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους, κατά των προσώπων που ενεργούν κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου

αυτού, των κανονιστικών και ατομικών πράξεων της Τράπεζας της Ελλάδος, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος και της εν γένει συναλλαγματικής νομοθεσίας. Οι κυρώσεις αυτές μπορεί να συνίστανται ιδία σε διοικητικά πρόστιμα, τα οποία αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημόσιων εσόδων, καθώς και στην αναστολή λειτουργίας ή την οριστική ανάκληση της άδειας της λειτουργίας, η οποία, προκειμένου περί ανταλλακτηρίων συναλλάγματος, επιφέρει αναγκαστικά τη θέση της εταιρίας υπό εκκαθάριση.

Τα διοικητικά πρόστιμα υπολογίζονται είτε (α) ως ποσοστό, μέχρι τριάντα επί τοις εκατό (30%), επί της αξίας του αντικειμένου της παράβασης είτε (β) ως εφάπαξ ποσό, μέχρι δραχμών 80.000. 000 (ογδόντα εκατομμυρίων), το οποίο ποσό μπορεί να αναπροσαρμόζεται τιμαριθμικά με πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν θίγουν την ισχύ των διατάξεων της παραγράφου 10 του άρθρου 26 του Ν. 2076/1992 .

5. Ανεξαρτήτως διοικητικών κυρώσεων, οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου αυτού και των κατ' εφαρμογή των εκδιδόμενων κανονιστικών και ατομικών πράξεων της Τράπεζας της Ελλάδος τιμωρούνται κατά τους όρους και με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

6. Οι κατά το παρόν άρθρο αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος ασκούνται με πράξεις του Διοικητή της ή των υπ' αυτού εξουσιοδοτημένων οργάνων".

Άρθρο 16

Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων

1. Συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α'), πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέας εταιρείας, κατά τους ορισμούς του άρθρου 68 του Κ.Ν. 2190/1920 . Με τη συγχώνευση με απορρόφηση εξομοιώνονται και οι πράξεις που ορίζονται στο άρθρο 79 του Κ.Ν. 2190/1920 .

2. Στη συγχώνευση της παραγράφου 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 69 , 70 , 71 , 72 , 73 , 74 , 75 , 76 , 77 , 78 , 79 και 80 του Κ.Ν. 2190/1920 , εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα που μνημονεύονται στο άρθρο 3 παρ. 2 και 3 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α').⁴⁷

4. Για την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων συντάσσεται έκθεση προς τη Γενική Συνέλευση των μετόχων από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρ. 9 του Κ.Ν. 2190/1920 , εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 71 του Κ.Ν. 2190/1920 .

5. Αντί της εκτίμησης της παρ. 4 μπορεί να γίνει ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των υπό συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων, όπως αυτά εμφανίζονται σε ισολογισμούς τους που συντάσσονται για το σκοπό αυτόν και μεταφέρονται ως στοιχεία του ισολογισμού του πιστωτικού ιδρύματος, απορροφώντας ή νέου. Η ημερομηνία των ισολογισμών αυτών είναι κοινή και μπορεί να ανατρέχει μέχρι και στη ληκτική ημερομηνία της τελευταίας κλεισμένης Χρήσης.

Στην περίπτωση αυτή η διενέργεια του ελέγχου για τη διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων των πιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετέχουν στη συγχώνευση πραγματοποιείται από έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή, που ορίζεται για το σκοπό αυτόν από κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στη συγχώνευση και συντάσσει προς το σκοπό αυτόν σχετική έκθεση.

Στις εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών περιλαμβάνεται δήλωση ότι έγινε έλεγχος του σχεδίου συμβάσεως συγχώνευσης, καθώς και διατύπωση γνώμης για το αν η σχέση ανταλλαγής των μετοχών είναι δίκαιη και λογική. Στις ίδιες εκθέσεις πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον οι εξής πληροφορίες: α) η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών και β) δήλωση για το αν η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για τη βαρύτητα που αποδόθηκε

---

⁴⁷[Τροποποίηση 4316/2014, Άρθρο 98](#)

σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών. Στην έκθεση αναφέρονται επίσης τυχόν δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εκτίμηση της κατά τα ανωτέρω σχέσης ανταλλαγής.

Ως μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση θεωρείται το άθροισμα των μετοχικών κεφαλαίων των υπό συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων.

Όλες οι πράξεις που διενεργούνται από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα μετά την ημερομηνία των ισολογισμών συγχώνευσης θεωρούνται ότι διενεργήθηκαν για λογαριασμό του προερχόμενου από τη συγχώνευση πιστωτικού ιδρύματος και τα ποσά αυτών μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία αυτού.

6. Εφόσον μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των υπό συγχώνευση πιστωτικών ιδρυμάτων υφίσταται υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, το υπόλοιπο αυτό εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό του προερχόμενου από τη συγχώνευση πιστωτικού ιδρύματος.⁴⁸

7. Δεν απαιτείται περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων στη σύμβαση της συγχώνευσης ούτε στο καταστατικό.

8. Η μεταγραφή των ακινήτων και εμπραγμάτων δικαιωμάτων γενικώς, που μεταβιβάζονται από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα στο όνομα του από τη συγχώνευση προερχόμενου νέου πιστωτικού ιδρύματος ή του απορροφώντος, εφόσον δεν υπάρχει περιγραφή αυτών στη σύμβαση ή το καταστατικό, γίνεται εφαρμοζομένων κατ' αναλογία των διατάξεων του άρθρου 1197 του Αστικού Κώδικα, με καταχώριση στα οικεία βιβλία μεταγραφών ή στα οικεία κτηματολογικά φύλλα αποσπάσματος της σύμβασης ή του καταστατικού, στο οποίο να εμφανίζεται ότι το απορροφούν ή το νέο πιστωτικό ίδρυμα είναι καθολικός διάδοχος των συγχωνευομένων, με έκθεση που περιέχει τα απαιτούμενα από το άρθρο 1194 του Α.Κ. στοιχεία των εμπραγμάτων δικαιωμάτων και την ταυτότητα των ακινήτων που αφορούν. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν απαιτείται να υποβάλλονται δηλώσεις φόρου μεταβίβασης ακινήτων και να μνημονεύονται ή να προσαρτώνται

---

⁴⁸ [Αφαίρεση 5193/2025, Άρθρο 221](#)

πιστοποιητικά της φορολογικής διοίκησης, οποιασδήποτε μορφής ή χρήσης, ή οποιασδήποτε άλλης δημόσιας υπηρεσίας, οργανισμού ή εταιρείας ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) κάθε βαθμού ή οποιασδήποτε διοικητικές εγκρίσεις, βεβαιώσεις μηχανικών, βεβαιώσεις υποθηκοφυλακείων ή κτηματολογικών γραφείων ή λοιπές βεβαιώσεις, υπεύθυνες δηλώσεις, πιστοποιητικά, τοπογραφικά διαγράμματα, αποσπάσματα κτηματολογικών διαγραμμάτων και σχεδιαγράμματα για τη μεταβίβαση ακινήτων, ακόμη και εκείνων που έχουν αποκτηθεί με αναγκαστική απαλλοτρίωση ή βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές. Από τα πιστοποιητικά του προηγούμενου εδαφίου εξαιρείται το πιστοποιητικό του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτου (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013 (Α' 170), το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση ή πράξη συγχώνευσης ή διάσπασης ή στην έκθεση που επισυνάπτεται κατά την καταχώριση στα οικεία βιβλία μεταγραφών αποσπάσματος της σύμβασης ή του καταστατικού, στο οποίο εμφανίζεται ότι το απορροφούν ή το νέο πιστωτικό ίδρυμα είναι καθολικός διάδοχος των συγχωνευομένων. Η σύμβαση ή πράξη συγχώνευσης ή διάσπασης που συντάσσεται στο πλαίσιο μετασχηματισμών με τις διατάξεις του παρόντος, χωρίς την επισύναψη των αναφερομένων στο δεύτερο εδάφιο εγγράφων, είναι κατά τούτο νόμιμη και έγκυρη και παράγει όλες τις έννομες συνέπειές της. Οι υποθηκοφύλακες και προϊστάμενοι κτηματολογικών γραφείων καταχωρούν υποχρεωτικά τη σύμβαση ή πράξη συγχώνευσης ή διάσπασης στα οικεία βιβλία, κατά τα παραπάνω κατ' εξαίρεση προβλεπόμενα. Σε περίπτωση συγχώνευσης, διάσπασης ή απόσχισης κλάδου πιστωτικών ιδρυμάτων ή άλλου εταιρικού μετασχηματισμού, η διαδικασία μεταγραφής ή εγγραφής εμπράγματων δικαιωμάτων, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί κατά τον χρόνο συντέλεσης του εταιρικού μετασχηματισμού, ολοκληρούται από το νομικό πρόσωπο στο οποίο περιέρχεται τελικώς το εμπράγματο δικαίωμα, ως καθολικού διαδόχου, σύμφωνα με την παρούσα και την παρ. 9.⁴⁹

9. Η σύμβαση συγχώνευσης, το καταστατικό, η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευομένων πιστωτικών ιδρυμάτων, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή

---

⁴⁹[Τροποποίηση 4818/2021, Άρθρο 40; Τροποποίηση 4799/2021, Άρθρο 114](#)

άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε εμπράγματος ενοχικού ή άλλου δικαιώματος, οι μετοχές, που θα εκδοθούν, οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευομένων πιστωτικών ιδρυμάτων, η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο του νέου πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τη συγχώνευση, τη σύσταση και το καταστατικό του νέου πιστωτικού ιδρύματος, η δημοσίευση αυτών στο τεύχος Ανώνυμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και η μεταγραφή στα βιβλία μεταγραφών εμπράγματος δικαιωμάτων, απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου ή άλλου τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, των πάγιων και αναλογικών δικαιωμάτων, επιδομάτων ή άλλων τελών υπέρ υποθηκοφυλάκων. Ειδικά:

α) για το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α΄) και της παραγράφου 41 του άρθρου 15 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α΄) και β) για το φόρο προστιθέμενης αξίας εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του Ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α΄), όπως ισχύει.

10. Τα δικαιώματα του συμβολαιογράφου για τη σύμβαση της συγχώνευσης και το καταστατικό του τυχόν συνιστώμενου με τη συγχώνευση νέου πιστωτικού ιδρύματος ή την τυχόν συνεπεία της συγχώνευσης τροποποίηση του καταστατικού του απορροφώντα πιστωτικού ιδρύματος ορίζονται σε πάγιο ποσό δραχμών 5.000.000 και δεν οφείλονται αναλογικά δικαιώματα.

11. Ουδεμία φορολογική υποχρέωση δημιουργείται για το νέο πιστωτικό ίδρυμα που συνιστάται με τη συγχώνευση ή για το απορροφόν και το απορροφώμενο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και για τους μετόχους τους, συνεπεία της συγχώνευσης, ιδίως για τυχόν εμφανιζόμενες υπεραξίες που προκύπτουν από τη συγχώνευση, με εξαίρεση το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 18 του Ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α΄).

12. Ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά εκ των μη διανεμόμενων κερδών ή άλλα αφορολόγητα αποθεματικά ή αφορολόγητες κρατήσεις επί των κερδών που υφίστανται στα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα δεν υπόκεινται σε φορολόγηση κατά το χρόνο της συγχώνευσης, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε αντίστοιχους ειδικούς λογαριασμούς του απορροφώντα ή του νέου

πιστωτικού ιδρύματος. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν και στην περίπτωση κατά την οποία η συγχώνευση διενεργείται κατά την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

13. Όπου σε νόμο, διάταγμα ή υπουργική απόφαση αναφέρεται κάποιο από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα, νοείται ότι αναφέρεται κατά περίπτωση το απορροφόν ή το νέο πιστωτικό ίδρυμα που συνίσταται με τη συγχώνευση.

14. Κάθε διάταξη διατάγματος, νόμου, ή υπουργικής απόφασης υπέρ κάποιου από τα συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα θεωρείται ότι ισχύει, κατά περίπτωση, υπέρ του απορροφώντα ή του νέου.

15. Στην περίπτωση του άρθρου 84 παρ. 3 εδ. γ' του Ν. 1969/1991 "Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, Αμοιβαία Κεφάλαια, διατάξεις εκσυγχρονισμού και εξυγιάνσεως της Κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 167 Α') εφαρμόζονται εφεξής οι παράγραφοι 9 έως και 12 του παρόντος άρθρου.

16. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως και 12 εφαρμόζονται επί διασπάσεων πιστωτικών ιδρυμάτων, οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς, καθώς και επί εισφοράς από λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους, τμήματος ή υποκαταστήματός του σε άλλο λειτουργούν ή νεοσυσταθέν πιστωτικό ίδρυμα.⁵⁰

17. Στη μεταβίβαση από πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης του ή υποκαταστήματός του προς άλλο πιστωτικό ίδρυμα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 και της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του Ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α'), όπως ισχύει.

18. α) Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης εκδίδει την εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες, αφού έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος, όταν στη συγχώνευση συμμετέχει πιστωτικό ίδρυμα με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας ή όταν το πιστωτικό ίδρυμα που θα προέλθει από τη συγχώνευση θα έχει τη μορφή ανωνύμου εταιρείας.⁵¹

---

⁵⁰Τροποποίηση 4601/2016, Άρθρο 143

⁵¹Τροποποίηση 45872018, Άρθρο 50; Προσθήκη 2744/1999 art_12

Τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις περί συγχωνεύσεως αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων τους, συνοδευόμενες: (I) από το σχέδιο της σύμβασης συγχωνεύσεως και τις επ' αυτού εκθέσεις κατ' άρθρο 69 παράγραφοι 1, 2 και 4 του Κ.Ν. 2190/1920, καθώς και από τις εκθέσεις των παραγράφων 4 ή 5 του παρόντος άρθρου κατά περίπτωση και (II) από πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος και την έκταση των εργασιών, καθώς και για τη διοικητική και λογιστική οργάνωση και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση.⁵²

Η Τράπεζα της Ελλάδος εγκρίνει τη συγχώνευση εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή όλων των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου. Αν η δίμηνη προθεσμία παρέλθει άπρακτη, θεωρείται ότι η συγχώνευση εγκρίνεται. Εντός του διμήνου, η Τράπεζα της Ελλάδος αρνείται τη συγχώνευση με αιτιολογημένη απόφασή της, εάν, λόγω της συγχωνεύσεως: είτε (!) καθίσταται ανεπαρκής η διοικητική ή και η λογιστική οργάνωση ή οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος, το οποίο προέρχεται από τη συγχώνευση είτε (II) δεν πληρούνται ως προς το πιστωτικό αυτό ίδρυμα οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και ιδίως οι κανόνες που ισχύουν ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων ή την κεφαλαιακή επάρκεια κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επί συγχωνεύσεως δια συστάσεως νέου πιστωτικού ιδρύματος, η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος χωρεί εντός της προθεσμίας του άρθρου 8 παράγραφος 2 του Ν. 2076/1992 και επιπροσθέτως επί τη βάσει των προβλεπόμενων από το άρθρο 6 του Ν. 2076/1992 στοιχείων, ισχύει δε και ως άδεια λειτουργίας του νέου πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου.⁵³

Άδειες που είχε χορηγήσει η Τράπεζα της Ελλάδος προς συγχωνευόμενα πιστωτικά ιδρύματα, μεταβιβάζονται δια της συγχωνεύσεως αυτοδικαίως και ισχύουν υπέρ του απορροφώντος ή του εξαγοράζοντος ή του συνιστώμενου νέου πιστωτικού ιδρύματος,

---

⁵²Προσθήκη 2744/1999 art_12

⁵³Προσθήκη 2744/1999 art_12

κατά περίπτωση, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στην περί εγκρίσεως της συγχωνεύσεως απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος.⁵⁴

Ειδικότερα για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού προηγείται η απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος που εγκρίνει τη συγχώνευση σύμφωνα με τα ανωτέρω. Οι αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων και η σύμβαση συγχώνευσης που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο καταχωρίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο του ν. 3419/2005 (Α'297). Οι σχετικές καταχωρίσεις πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες για την τήρησή του υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ., οι οποίες ελέγχουν την πληρότητα, το υποστατό και τη νομιμότητα των σχετικών πράξεων. Η σύμβαση συγχώνευσης δεν μπορεί να συναφθεί πριν παρέλθει η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 70 του κ. ν. 2190/1920. Στην περίπτωση συγχώνευσης με απορρόφηση, από την καταχώριση στην οικεία μερίδα Γ.Ε.ΜΗ. του απορροφώντος συνεταιρισμού συντελείται η συγχώνευση και αυτός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ή των απορροφούμενων συνεταιρισμών. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από αυτόν χωρίς διακοπή. Ο απορροφώμενος συνεταιρισμός διαγράφεται από τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία Μητρώα Συνεταιρισμών. Στην περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέου συνεταιρισμού τηρούνται οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 1667/1986 πριν την καταχώριση αυτού στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο της έδρας του.⁵⁵

- β) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και επί διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τα άρθρα 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88 και 89 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εφόσον επέρχεται αύξηση του ενεργητικού του επωφελούμενου πιστωτικού ιδρύματος κατά ποσοστό 10% και άνω ή αύξηση του συνολικού αριθμού των υποκαταστημάτων και θυρίδων του.⁵⁶
- γ) Ομοίως, απαιτείται προηγούμενη έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος για την έγκυρη απόκτηση από λειτουργούν πιστωτικό

---

⁵⁴Προσθήκη 2744/1999 art_12

⁵⁵[Προσθήκη 4587/2018, Άρθρο 50](#)

⁵⁶Προσθήκη 2744/1999 art_12

ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης ή υποκαταστημάτων άλλου λειτουργούντος πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον η απόκτηση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του ενεργητικού του αποκτώντος πιστωτικού ιδρύματος κατά ποσοστό 10% και άνω ή την αύξηση του συνολικού αριθμού των υποκαταστημάτων και θυρίδων του. Στην περίπτωση αυτή, η γνωστοποίηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος γίνεται από το αποκτών πιστωτικό ίδρυμα αμέσως μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από το αρμόδιο όργανό του, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων της παρούσας παραγράφου. ⁵⁷

δ) Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου υπό στοιχεία α', β και γ' καταλαμβάνουν και τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στην απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών θεμάτων 564/5/23.11.1995 (ΦΕΚ 28 Α/27.2.96), όπως ισχύει, εφόσον, αντιστοίχως: ⁵⁸

(I) το απορροφούν ή το εξαγόραζον ή το συνιστώμενο νέο νομικό πρόσωπο, στις περιπτώσεις υπό στοιχείο α', (II) το επωφελούμενο νομικό πρόσωπο, στην περίπτωση υπό στοιχείο β', (III) το αποκτών νομικό πρόσωπο, στην περίπτωση υπό στοιχείο γ', είναι πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο χρηματοδοτικό ίδρυμα εποπτευόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος. ⁵⁹

ε) Κατ' απόκλιση των οριζομένων στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί της Ε.Τ.Β.Α., του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, καθώς και επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού. ⁶⁰

στ) (...) ⁶¹

---

⁵⁷Προσθήκη 2744/1999 art_12

⁵⁸Προσθήκη 2744/1999 art_12

⁵⁹Προσθήκη 2744/1999 art_12

⁶⁰Προσθήκη 2744/1999 art_12

⁶¹[Αφαίρεση 4664/2020, Άρθρο 5; Προσθήκη 4618/2019 art_18](#)

19. Τα άρθρα 1 , 2 , 3 , 4 , 5 , 6 , 7 , 8 , 9 , 10 , 11 , 12 , 13 , 14 και 15 του Ν. 2292/1953 "περί συγχωνεύσεως ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών" (Φ.Ε.Κ. 31 Α΄) καταργούνται, με εξαίρεση το άρθρο 2, όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 7 του άρθρου 26 του Ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α΄) και το άρθρο 3 αυτού.

20. Διαδικασία συγχωνεύσεως ή διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων ή εισφοράς κλάδου, μέρους, τμήματος ή υποκαταστήματος διεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, η οποία έχει αρχίσει σύμφωνα με το περιεχόμενο των διατάξεων του άρθρου αυτού, είναι εξυπαρχής νόμιμη.

21. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137Α΄) έχουν εφαρμογή και σε οποιαδήποτε περίπτωση μετασχηματισμού εγκατεστημένων στη χώρα μας υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων σε ημεδαπή τραπεζική ανώνυμη εταιρεία ή και σε περίπτωση εισφοράς αυτών σε πιστωτικό ίδρυμα με έδρα χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.⁶²

22. Στους μετασχηματισμούς του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται η παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 5162/2024 (Α΄ 198), περί μεταφοράς ζημιών της εισφέρουσας εταιρείας από τη λήπτρια.⁶³

Άρθρο 16Α

Έγκριση εταιρικών μετασχηματισμών νομικών προσώπων που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος⁶⁴

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την έγκριση του εταιρικού μετασχηματισμού, σύμφωνα με τον παρόντα, για τα ακόλουθα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα⁶⁵

α) εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1665/1986 (Α΄ 194),⁶⁶

---

⁶²[Προσθήκη 2992/2002, Άρθρο 9](#)

⁶³[Προσθήκη 5193/2025, Άρθρο 221](#)

⁶⁴[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁶⁵[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁶⁶[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

- β) εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1905/1990 (Α' 147),⁶⁷**
  - γ) ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Δεύτερου του ν. 4021/2011 (Α' 218),⁶⁸**
  - δ) τρίτους φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Δεύτερου του ν. 4021/2011 και του ν. 4537/2018 (Α' 84), ε) ιδρύματα πληρωμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4537/2018,⁶⁹**
  - στ) εταιρείες παροχής πιστώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 153 του ν. 4261/2014 (Α' 107),⁷⁰**
  - ζ) εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (servicers), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 5072/2023 (Α' 198),⁷¹**
  - η) ανταλλακτήρια συναλλάγματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2515/1997 (Α' 154) και⁷²**
  - θ) ιδρύματα μικροχρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4701/2020 (Α' 128).⁷³**
- 2. Ο εταιρικός μετασχηματισμός είναι έγκυρος μόνο μετά από έγγραφη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος.⁷⁴**

---

⁶⁷[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁶⁸[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁶⁹[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁷⁰[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁷¹[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁷²[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁷³[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

⁷⁴[Προσθήκη 5222/2025, Άρθρο 224](#)

Άρθρο 17

Παραχώρηση Δημοσίου Κτήματος

Παραχωρείται κατά πλήρη κυριότητα στον Οικοδομικό Συν/σμό Υπαξιωματικών Αστυφυλάκων της Τέως Αστυνομίας Πόλεων, τμήμα του δημόσιου κτήματος με αριθμ. Β.Κ. 1971, έκτασης 45.110 τετραγωνικά μέτρα, που βρίσκεται στην περιοχή Φτυλίτσα Κοινότητας Αγ. Σεραφείμ Ν. Φθιώτιδας, όπως αυτό απεικονίζεται στο από 2.8.1996 τοπογραφικό διάγραμμα της ΤΥΔΚ Ν. Φθιώτιδας, που συμπληρώθηκε από τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Η παραχώρηση γίνεται ύστερα από αίτηση του Οικοδομικού Συν/σμού Υπαξιωματικών Αστυφυλάκων της τέως Αστυνομίας Πόλεων στην Κτηματική Υπηρεσία Ν. Φθιώτιδας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και με τίμημα ίσο με τα 10/10 της τρέχουσας αγοραίας αξίας του ακινήτου κατά το χρόνο παραχώρησης που θα καταβληθεί σε 4 εξαμηνιαίες δόσεις με επιτόκιο 7% ετησίως.

Η απόφαση αυτή αποτελεί τίτλο κυριότητας που μεταγράφεται.

Άρθρο 18

Επιχορηγήσεις από Π .Δ .Ε .

1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του Ν. 1262/1982 , όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής :

"Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, συνεταιρισμοί, ανώνυμες εταιρείες και λοιπά νομικά πρόσωπα με κοινωφελείς σκοπούς, η δραστηριότητα των οποίων συνδέεται με την ακολουθούμενη οικονομική πολιτική και το δημόσιο συμφέρον και συμβάλλει στην εφαρμογή μέτρων για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, δύνανται να επιχορηγούνται για τις δραστηριότητες αυτές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι επιχορηγήσεις αυτές θεωρούνται Δημόσιες Επενδύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν.Δ. 2957/1954 "Περί Δημοσίων

Επενδύσεων και συμπληρώσεως των σχετικών προς ταύτας διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού και εγκρίνονται με την ένταξη αντίστοιχων έργων στις οικείες Συλλογικές Αποφάσεις Έργων (Σ.Α.Ε) του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που υπογράφει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, μετά από αιτιολογημένη πρόταση του Υπουργού, στην αρμοδιότητα ή στην εποπτεία του οποίου υπάγονται οι επιχορηγούμενες δραστηριότητες.

Αποφάσεις επιχορηγήσεων, που εκδόθηκαν πριν από τις ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου για όμοιες περιπτώσεις, θεωρούνται έγκυρες, νόμιμα εντάσσονται και βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων".

Άρθρο 19

Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και της Τράπεζας της Ελλάδος για την εκτύπωση ειδικών εντύπων θεωρήσεων

" Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου η υπογραφείσα μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών και της Τράπεζας της Ελλάδος Σύμβαση για την εκτύπωση των ειδικών εντύπων θεωρήσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, το κείμενο της οποίας έχει ως εξής :

ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 9η Νοεμβρίου 1995, μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών, που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Κάρολο Παπούλια και της Τράπεζας της Ελλάδος, που εκπροσωπείται από το Διοικητή κ. Λουκά Παπαδήμο, συνωμολογήθησαν και έγιναν αποδεκτά τα εξής :

Άρθρο 1

Ανατίθεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, κατ' αποκλειστικότητα και κατά παρέκκλιση των κειμένων περί Δημοσίου Λογιστικού Διατάξεων, το έργο της εκτύπωσης των ειδικών εντύπων θεωρήσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, επειδή μόνο το ίδρυμα Εκτύπωσης της Τράπεζας της Ελλάδος διαθέτει, στην Ελλάδα, ειδικό τεχνικό

προσωπικό και κατάλληλο για την εκτύπωση των θεωρήσεων εξοπλισμό.

Άρθρο 2

Ο τύπος και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των ειδικών εντύπων θεωρήσεων θα είναι σύμφωνα με το συνημμένο στην παρούσα δείγμα.

Άρθρο 3

Η εκτύπωση των ειδικών εντύπων θεωρήσεων θα πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του ιδρύματος Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος στο Χαλάνδρι.

Η ετήσια αναγκαία ποσότητα εκτιμάται σε περίπου 1.000.000 έντυπες θεωρήσεις. Η εκτυπούμενη συνολική ετήσια ποσότητα θα καθορίζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους για να πραγματοποιείται έγκαιρα η προμήθεια των απαραίτητων υλικών και ο προγραμματισμός των εκτυπωτικών εργασιών του Ι.Ε.Τ.Α.

Η παράδοση θα γίνεται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία παραγγελίας της ετήσιας ποσότητας και υπό την προϋπόθεση ότι η παραγγελία έγινε μέχρι τέλος Ιουνίου, όχι αργότερα από την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Η αρχική ποσότητα 1.000.000 τεμαχίων, που ήδη έχει εκτυπωθεί, θα παραδοθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών, αμέσως μετά την υπογραφή της παρούσας.

Άρθρο 4

Η τιμή των ειδικών εντύπων θεωρήσεων καθορίζεται ως εξής :

- α) Δρχ. 96 ανά τεμάχιο για το έτος 1995 και για την αρχική ετήσια ποσότητα 1.000.000 τεμαχίων, συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί για αυτήν από το έτος 1993 μέχρι σήμερα.**
- β) Δρχ. 75 ανά τεμάχιο για το έτος 1996 και για ποσότητα 1.000.000 τεμαχίων.**

γ) Από το έτος 1997 και στο εξής η τιμή ανά τεμάχιο, που έχει καθορισθεί για το 1996 σε δρχ. 75, θα αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τις διαμορφούμενες τιμές των υλικών και γενικών δαπανών παραγωγής.

Για την εξόφληση της συνολικής αξίας για κάθε παραγγελόμενη ποσότητα, θα χρεώνεται το Υπουργείο Εξωτερικών, η δε πληρωμή θα γίνεται μετά την παραλαβή της παραγγελόμενης κάθε φορά ετήσιας ποσότητας, τη βεβαίωση της αρμόδιας επιτροπής του Υπουργείου Εξωτερικών περί καλής εκτέλεσης της παραγγελίας και την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης της Τράπεζας της Ελλάδος περί της αξίας των απαιτηθέντων υλικών και γενικών δαπανών παραγωγής.

Άρθρο 5

Η προμήθεια του χαρτιού, των λοιπών πρώτων υλών και των αναλωσίμων υλικών θα πραγματοποιείται εκάστοτε από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Άρθρο 6

Η παραλαβή των ειδικών εντύπων θεωρήσεων θα γίνεται από τις εγκαταστάσεις του Ιδρύματος Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών από

Επιτροπή, αποτελούμενη από υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών, η οποία θα συνιστάται με απόφαση του Υπουργού των Εξωτερικών.

Η καταστροφή των κακέκτυπων ειδικών εντύπων θεωρήσεων και των άχρηστων πλακών εκτύπωσης θα ενεργείται από το Ίδρυμα Εκτύπωσης

Τραπεζογραμματίων και Αξιών, στις εγκαταστάσεις του, από την αρμόδια Επιτροπή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Άρθρο 7

Κάθε θέμα που ανακύπτει κατά την εφαρμογή της σύμβασης αυτής ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, εκδιδόμενη μετά από πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Άρθρο 8

Η παρούσα συντάχθηκε σε δύο αντίτυπα. Καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη έλαβε ένα αντίτυπο.

Άρθρο 9

Η διάρκεια της σύμβασης είναι δεκαετής, από 1ης Ιανουαρίου 1995 μέχρι και 31 Δεκεμβρίου 2004. Η σύμβαση θα κυρωθεί με Νόμο.

Είναι δυνατή η παράταση της παρούσας σύμβασης μετά από συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς της συμβάσεως που κυρώνεται αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1995

Άρθρο 20

Ρυθμίσεις μετατάξεων Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.

- 1. Η περίπτωση (δ) της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 2266/1994 , που επιτρέπει μετάταξη από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου των περιπτώσεων δ', ε' και στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2190/1994 σε υπηρεγία ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α., καταργείται.**
- 2. Μετατάξεις σε παραμεθόριες περιοχές (παρ. 22 του άρθρου 9 του Ν. 2266/1994) επιτρέπονται μόνο από τους φορείς των περιπτώσεων α' έως και δ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 2190/1994 .**
- 3. Οι μεταγενέστερες ή μετατασσόμενοι με βάση την καταργούμενη με την παρ. 1 διάταξη, καθώς και με βάση τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν. 2414/1996 (ΦΕΚ 135 Α'), του Ν. 2436/1996 (ΦΕΚ 192 Α') και του άρθρου 13 του Ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 18 του Ν. 2446/1996 (ΦΕΚ 276 Α'), κατατάσσονται σε μισθολογικά κλιμάκια της οικείας κατηγορίας, ανάλογα με τα τυπικά τους προσόντα και το συνολικό χρόνο υπηρεσίας στο οικείο νομικό πρόσωπο. Τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές διατηρούνται ως προσωπική διαφορά, η οποία μειώνεται με οποιαδήποτε αύξηση των αποδοχών ή απολαβών από οποιαδήποτε αιτία και αν προέρχεται μέχρι πλήρους εξισώσεώς τους με τις αποδοχές και απολαβές της νέας θέσης.**

Ως τακτικές αποδοχές για την εφαρμογή της διάταξης αυτής θεωρούνται ο βασικός μισθός, το χρονοεπίδομα (τριετίες, πολυετίες) και η Α.Τ.Α.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για τις μετατάξεις της παραγράφου 2.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επιλέγει το φορέα μετάταξης, εκτιμώντας τις υπηρεσιακές ανάγκες και δεν δεσμεύεται από δηλώσεις προτίμησης που έχουν υποβληθεί.

4. Σε περίπτωση μετάταξης με σύσταση προσωποπαγούς θέσης και για όσο χρόνο υφίστανται οι θέσεις αυτές δεν πληρούνται ίσος αριθμός θέσεων μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού.

5. Οι διατάξεις της παρ. 3 ισχύουν και για όλους τους υπαλλήλους που μεταφέρονται ή μετατάσσονται, ως και αυτούς που έχουν μεταφερθεί ή μεταταγεί στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. και μισθοδοτούνται με τις αποδοχές της θέσης από την οποία προέρχονται.

6. Οι διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 4 του Ν. 2271/1994 (ΦΕΚ 229 Α΄) και οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 4 του Ν. 2175/1993 (ΦΕΚ 211 Α΄) καταργούνται.

Μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί στον Ο.Α.Σ.Α. ή στις θυγατρικές του εταιρίες ολοκληρώνονται υπό τους όρους και τη διαδικασία των καταργουμένων διατάξεων, εφόσον είχε κριθεί πλεονάζον με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Σ.Α. πριν την κατάθεση του παρόντος στη Βουλή. Το προσωπικό αυτό μπορεί να μετατάσσεται και σε υπηρεσίες Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού και εκτός των γεωγραφικών ορίων του Ο.Α.Σ.Α. Στην τελευταία αυτή περίπτωση απαιτείται και έγγραφη δήλωση του υπαλλήλου.

Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής μετατάσσονται με την ίδια σχέση εργασίας σε κενές θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και εφόσον δεν υπάρχουν σε προσωποπαγείς θέσεις που συνιστώνται με την πράξη της μετάταξης.

Για τις αποδοχές των μετατασσομένων της παραγράφου αυτής ισχύει η παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

7. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μετατάσσεται σε παραμεθόριες περιοχές με την ίδια σχέση εργασίας σε κενές θέσεις και εφόσον δεν υπάρχουν κενές θέσεις μεταφέρεται με την πράξη της μετάταξης η θέση που κατέχει ή συνιστάται προσωρινή προσωποπαγή θέση ιδιωτικού δικαίου με ταυτόχρονη δέσμευση αντίστοιχης μόνιμης θέσης.

Άρθρο 21

Οικογενειακή παροχή

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 του Ν. 2470/1997 (ΦΕΚ 40 Α΄) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

"4. Στην περίπτωση που ο ένας από τους δύο συζύγους λαμβάνει οικογενειακό επίδομα από οποιαδήποτε πηγή του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, τότε στον έτερο σύζυγο υπάλληλο του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. καταβάλλεται συμπληρωματικό ποσό ως εξής :

α. το ποσό των προσαυξήσεων λόγω τέκνων, όταν το καταβαλλόμενο στον έτερο αναφέρεται μόνο σε επίδομα γάμου,

β. το βασικό ποσό της οικογενειακής παροχής, χωρίς προσαυξήσεις, όταν το καταβαλλόμενο ποσό στον έτερο αναφέρεται μόνο σε επίδομα τέκνων.

Στους περιορισμούς των προηγούμενων διατάξεων δεν εμπίπτουν παροχές που χορηγούνται από διανεμητικούς λογαριασμούς οικογενειακών επιδομάτων εν γένει.

2. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 12 του Ν. 2470/1997 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

"Ελλείπει άλλου τρόπου απόδειξης, η διάσταση για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού θεωρείται ότι υπάρχει από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ή αγωγής διαζυγίου".

3. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του Ν. 2470/1997 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

"Η διάθεση του ανώτατου αυτού αριθμού ωρών γίνεται ανάλογα με τις εμφανιζόμενες υπηρεσιακές ανάγκες και σε καμιά περίπτωση δεν

μπορεί να δικαιολογηθεί υπερωριακή απασχόληση πέραν των εξήντα (60) ωρών το μήνα κατά υπάλληλο".

4. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου αυτού ανατρέχει στην 1.1.1997

Άρθρο 22

Ρυθμίσεις εισφοράς του Ν. 128/1975 και μείωση ποσοστού Ε.Φ.Τ.Ε.

Α. 1. Οι πάσης φύσεως χορηγήσεις δανείων ή πιστώσεων σε δραχμές και συνάλλαγμα από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, περιλαμβανομένης και της παροχής δανειακής διευκόλυνσης μέσω διάθεσης με ιδιωτική τοποθέτηση στα πιστωτικά ιδρύματα ομολογιακών εκδόσεων των δανειοδοτούμενων, καθώς και των πάσης φύσεως χρηματοπιστωτικών συμβάσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος προς την παροχή πιστώσεων, υπάγονται, ανεξαρτήτως του ύψους του εφαρμοζομένου επιτοκίου, στην εισφορά η οποία επιβλήθηκε με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν. 128/1975 και τις εν συνεχεία τροποποιήσεις αυτής με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Ν. 876/1979 και της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του Ν. 1083/1980, με εξαίρεση τις πάσης φύσεως χορηγήσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο επί των οποίων δεν επιβάλλεται εισφορά.

2. Η εισφορά αυτή επιβάλλεται και επί των δανείων σε δραχμές και συνάλλαγμα και των ισοδυνάμου αποτελέσματος συμβάσεων από πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι υπόχρεα για υποβολή φορολογικής δήλωσης. Στην περίπτωση αυτή υπόχρεος για την απόδοση της εν λόγω εισφοράς είναι ο δανειοδοτούμενος.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, (εγκρινόμενη από το Υπουργικό Συμβούλιο), θα καθορισθούν το ποσοστό της εισφοράς, καθώς και οι διαδικασίες και λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων 1 και 2 του παρόντος, τροποποιουμένων αντιστοίχως των ισχυουσών διατάξεων.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή επί των υφισταμένων από την 1η Σεπτεμβρίου 1997 και μετά υπολοίπων χορηγήσεων.

Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται, με εξαίρεση τις διατάξεις της παραγράφου 29 του άρθρου 14 του Ν. 2166/1993 και της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του Ν. 2459/1997 που παραμένουν σε ισχύ.

Β. 1. Ο ειδικός φόρος τραπεζικών εργασιών, που επιβάλλεται στα έσοδα των τραπεζών που προβλέπει η διάταξη της περίπτωσης β' του άρθρου 7 του Ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α'), όπως ισχύει, μειώνεται κατά είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

2. Η ισχύς της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από 1.9.1997 και καταλαμβάνει έσοδα για τα οποία η φορολογική υποχρέωση γεννάται από την ημερομηνία αυτή.

Άρθρο 23

Ρυθμίσεις χρεών γουνοποιών

1. Οφειλόμενα ποσά από δάνεια, που είχαν χορηγηθεί με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις γουνοποιίας και εκτροφής γουνοφόρων ζώων που είναι εγκατεστημένες στους νομούς Καστοριάς, Φλώρινας, Κοζάνης και Γρεβενών, τα οποία έχουν βεβαιωθεί στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992 στο λογαριασμό "ΚΑΧΚΕΕΔ" ρυθμίζονται ύστερα από αίτηση του οφειλέτη και καταβάλλονται σε είκοσι (20) κατ' ανώτατο όριο ίσες εξαμηνιαίες δόσεις που το ποσό της καθεμιάς δεν μπορεί να είναι μικρότερο των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Οι δόσεις αυτές δεν επιβαρύνονται με τις αναλογούσες κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής.

2. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται:

- α) Η κατάθεση σχετικής αίτησης από τον οφειλέτη στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην οποία είναι βεβαιωμένα τα χρέη του, μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του δεύτερου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.**
- β) Η προσκόμιση βεβαίωσης της Τράπεζας που χορήγησε το δάνειο, από την οποία να προκύπτει ότι για τις οφειλές αυτές συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με αριθμ.**

46111/B.691/21.5.1993 (ΦΕΚ 368 Β΄) και ότι δεν έγινε χρήση της ρύθμισης σε εφαρμογή της απόφασης αυτής λόγω της βεβαίωσης των οφειλών αυτών στις Δ.Ο.Υ.

- γ) Η καταβολή της πρώτης δόσης μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του έκτου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.**

Η καθυστέρηση καταβολής τριών (3) συνεχών εξαμηνιαίων δόσεων έχει ως συνέπεια την απώλεια του ευεργετήματος της ρύθμισης και την είσπραξη του υπόλοιπου ποσού της οφειλής, επιβαρυνόμενου με προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής με βάση τα στοιχεία της βεβαίωσης.

Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής μιας εξαμηνιαίας δόσης ο οφειλέτης επιβαρύνεται με προσαύξηση εμπρόθεσμης καταβολής σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. υπολογιζόμενη επί του ποσού της δόσης της ρύθμισης.

Άρθρο 24

Ακύρωση θεωρημένων στοιχείων Κ.Β.Σ. και συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α΄)

1. Από την 1η Ιανουαρίου 1998 παύουν να ισχύουν και λογίζονται ως ουδέποτε θεωρηθέντα τα δελτία αποστολής και τα τιμολόγια, που προβλέπονται από τις διατάξεις του π.δ/τος 186/1992 (ΦΕΚ 84 Αύ) να εκδίδονται από τους υποχρέους θεωρημένα, καθώς και οι αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, τις οποίες εκδίδουν όσοι τηρούν πρόσθετα βιβλία των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ίδιου π.δ/τος, εφόσον αυτά έχουν θεωρηθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 1996 και δεν χρησιμοποιηθούν έως και την 31η Δεκεμβρίου 1997.

Τα ως άνω ισχύουν και για κάθε βιβλίο ή στοιχείο, που προέρχεται από συνένωση ή συγχώνευση με τα στοιχεία του προηγούμενου εδαφίου.

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 12 του Ν. 1642/1986 προστίθεται περίπτωση θ, η οποία έχει ως εξής και η προ της περίπτωσης αυτής τελεία γίνεται κόμμα :

"θ) τηλεπικοινωνιών.

Ως υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών νοούνται οι υπηρεσίες που αφορούν τη μετάδοση, εκπομπή και λήψη σημάτων, εγγράφων, εικόνων και ήχων ή πληροφοριών οποιασδήποτε φύσης μέσω καλωδίου, ραδιοκυμάτων, οπτικών ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της εκχώρησης ή παραχώρησης δικαιώματος χρήσης μέσων για μια τέτοια μετάδοση, εκπομπή ή λήψη".

3. Το δεύτερο εδάφιο της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης ε' της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του Ν. 1642/1986 αντικαθίσταται ως εξής :

"Επίσης δεν υπάρχει υποχρέωση ορισμού αντιπροσώπου στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών της παραγράφου 3 του άρθρου 12, εκτός αν ο παρέχων τις υπηρεσίες αυτές δεν είναι εγκατεστημένος σε Κράτος - Μέλος της Κοινότητας και οι υπηρεσίες παρέχονται σε λήπτη που δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης και είναι εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας. Ομοίως, δεν υπάρχει υποχρέωση ορισμού φορολογικού αντιπροσώπου για τις παροχές υπηρεσιών της παραγράφου 4 του άρθρου 12 καθώς και στην ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών και στις υπηρεσίες διαμεσολάβησης, κατά τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12, όταν ο παρέχων τις υπηρεσίες αυτές δεν είναι εγκατεστημένος σε Κράτος - Μέλος της Κοινότητας και ο λήπτης είναι υποκείμενος στο φόρο, εγκατεστημένος σε Κράτος - Μέλος της Κοινότητας".

4. Η ισχύς των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων 2 και 3 αρχίζει από 1.7.1997.

Άρθρο 25

Συμπλήρωση άρθρου 4 του Ν . 2234/1994

Μετά την παρ.9 του άρθρου 25 του Ν.27/1975 , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 2234/1994 (ΦΕΚ 142 Α'/31.8.94) προστίθεται παρ. 10 ως ακολούθως :

"10. Η ισχύς των κοινών αποφάσεων των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορικής Ναυτιλίας, με τις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια εγκατάστασης γραφείου στην Ελλάδα αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιρειών, σύμφωνα με τις διατάξεις των α.ν. 89/1967, 378/1968 και Ν. 27/1975, 814/1978, παρατείνεται μετά τη λήξη της πενταετίας

μέχρι τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως όμοιας κοινής υπουργικής απόφασης για χορήγηση νέας άδειας εγκατάστασης γραφείου στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 814/1978 ή του παρόντος νόμου, εφόσον οι εταιρείες που αναφέρονται σε αυτές έχουν υποβάλει ή θα υποβάλουν τη σχετική αίτησή τους στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας πριν τη λήξη της πενταετίας.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και στις κοινές υπουργικές αποφάσεις που αφορούν την υπαγωγή ημεδαπών ναυτιλιακών εταιρειών στις διατάξεις των προαναφερθέντων νόμων".

Άρθρο 26

Βασικοί Διαπραγματευτές Αγοράς

1. Για την οργάνωση της πρωτογενούς και δευτερογενούς αγοράς τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, καθιερώνεται ο θεσμός των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς (Primary Dealers). Βασικοί Διαπραγματευτές Αγοράς είναι τα πιστωτικά ιδρύματα που επιλέγονται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος, για να παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες στις αγορές τίτλων του Δημοσίου, να συμμετέχουν στις δημοπρασίες στην πρωτογενή αγορά και στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (Η.Δ.Α.Τ.).⁷⁵

Η Η.Δ.Α.Τ. της οποίας διαχειριστής είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, καλύπτει την εκτός Χρηματιστηρίου δευτερογενή αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και τη διενέργεια των δημοπρασιών επί των τίτλων αυτών στην πρωτογενή αγορά, στα πλαίσια των σχετικών αποφάσεων του Υπουργού Οικονομικών.⁷⁶

2. Η λειτουργία του θεσμού των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς διέπεται από κανονισμό.⁷⁷

---

⁷⁵Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁷⁶Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁷⁷Τροποποίηση 2733/1999 art_31

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας: α) καταρτίζεται ο Κανονισμός Λειτουργίας των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς, ο οποίος καθορίζει τα κριτήρια επιλογής αυτών, το χρόνο που διατηρούν την ιδιότητα αυτή, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, τις περιπτώσεις και τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων κατ' αυτών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που απαιτείται για τη λειτουργία του θεσμού, β) συγκροτείται η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς της παραγράφου 3 του παρόντος και καθορίζονται οι επί μέρους αρμοδιότητες και τα καθήκοντά αυτής, γ) επιλέγονται οι Βασικοί Διαπραγματευτές Αγοράς βάσει των κριτηρίων του Κανονισμού Λειτουργίας και ύστερα από πρόταση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου και δ) καθορίζεται κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. ⁷⁸

3. Η εποπτεία και ο έλεγχος της λειτουργίας των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς διενεργείται από δεκαμελή Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου, η οποία απαρτίζεται από έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, (2) της Τράπεζας της Ελλάδας, τρεις (3) Βασικούς Διαπραγματευτές Αγοράς, έναν (1) μη Βασικό Διαπραγματευτή και έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. ⁷⁹

Κατά την πρώτη εφαρμογή του θεσμού των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς και μέχρι της επιλογής αυτών, η παραπάνω Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου συγκροτείται νόμιμα χωρίς τη συμμετοχή των Βασικών και μη Διαπραγματευτών. ⁸⁰

Η γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη της Επιτροπής παρέχεται από το Υπουργείο Οικονομικών και από την Τράπεζα της Ελλάδος. ⁸¹

---

⁷⁸Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁷⁹Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁸⁰Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁸¹Τροποποίηση 2733/1999 art_31

Η Επιτροπή αυτή εισηγείται για τα θέματα της αρμοδιότητάς της στον Υπουργό Οικονομικών και στο Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. ⁸²

4. Ο Κανονισμός λειτουργίας της Η.Δ.Α.Τ., η συγκρότηση της Επιτροπής που την εποπτεύει, η επιβολή ποινών στους συμμετέχοντες φορείς, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Όταν τα ανωτέρω αφορούν τη διενέργεια δημοπρασιών τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, θα καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

⁸³

5. Η εποπτεία και ο έλεγχος της Η.Δ.Α.Τ. διενεργείται από επταμελής επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από δύο, εκπροσώπους της Τράπεζας της Ελλάδος, τρεις (3) των Βασικών Διαπραγματευτών και δύο (2) των μη Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς. Τα μέλη της Επιτροπής αυξάνονται σε οκτώ (8) με τη συμμετοχή ενός (1) εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομικών στις περιπτώσεις που η εποπτεία και ο έλεγχος αφορά τη διενέργεια δημοπρασιών. ⁸⁴

Η Επιτροπή προεδρεύεται από τον έναν εκπρόσωπο της Τράπεζας της Ελλάδος. ⁸⁵

Η Επιτροπή εισηγείται για τα θέματα της αρμοδιότητάς της στον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και όσον αφορά θέματα που αφορούν τη διενέργεια δημοπρασιών τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, στον Υπουργό Οικονομικών και στο Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. ⁸⁶

---

⁸²Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁸³Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁸⁴Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁸⁵Τροποποίηση 2733/1999 art_31

⁸⁶Τροποποίηση 2733/1999 art_31

Άρθρο 27

Κύρωση σύμβασης Ελληνικού Δημοσίου και Ε.Τ.Ε.

Κυρώνεται και έχει ισχύ νόμου η μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. υπογραφείσα την 7η Μαΐου 1997 σύμβαση, με την οποία τροποποιείται η από 8 Αυγούστου 1996 μεταξύ τους σύμβαση η οποία κυρώθηκε με το Ν. 2441/1996 (ΦΕΚ 256 Α'), της οποίας το περιεχόμενο έχει ως ακολούθως:

ΣΥΜΒΑΣΗ

Τροποποίησης της από 8.8.96 σύμβασης, αντικατάστασης:

Α. μετατρέψιμων ομολογιών της Εθνικής Τράπεζας, εκδόσεως 1991 κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου με μετατρέψιμες ομολογίες της ίδιας Τράπεζας εκδόσεως 1996,

Β. ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου εκδόσεως 1991, κυριότητας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος με νέα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου εκδόσεως 1996.

Άρθρο 1ο

Τροποποιείται η από 8 Αυγούστου 1996 Σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2441/1996 ως ακολούθως:

Στο 7ο άρθρο ως ημερομηνία έναρξης του νέου ομολογιακού δανείου ορίζεται η 15.11.96 αντί της 16.11.96 το δε ύψος του δανείου ορίζεται σε δρχ. 128.037.200.000 αντί δρχ. 128.037.280.000. Το υπόλοιπο ποσό των 80.000 δρχ. καταβάλλεται στην Τράπεζα σε μετρητά.

Άρθρο 2ο

Οι λοιποί όροι και συμφωνίες της από 8.8.96 σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Εθνικής Τράπεζας Α.Ε. παραμένουν ισχυροί και αμετάβλητοι.

Άρθρο 3ο

Η παρούσα σύμβαση θα κυρωθεί με νόμο και η ισχύς της άρχεται αφ'ής ίσχυσε και η αρχική τροποποιούμενη σύμβαση.

Αθήνα, 7 Μαΐου 1997

Για το Ελληνικό Δημόσιο	Για την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.
Ο Υφυπουργός Οικονομικών	Ο Διοικητής
Νικόλαος Χριστοδουλάκης	Θεόδωρος Καρατζάς

Άρθρο 28

Διαχείριση μετοχών Δημοσίου

1. Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται, με απόφασή του, να αναθέτει σε χρηματιστές, χρηματιστηριακές εταιρείες ή Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Ε.Π.Ε.Υ) την αξιοποίηση, εκποίηση και γενικά διαχείριση μετοχών εταιριών εισηγμένων σε χρηματιστήριο αξιών οι οποίες έχουν περιέλθει ή περιέρχονται στο Δημόσιο από τρίτους, από δωρεές, κληρονομίες ή οποιαδήποτε άλλη αιτία, μετά από γνώμη

Επιτροπής που απαρτίζεται από το Διευθυντή της Διεύθυνσης Κινήσεως Κεφαλαίων Εγγυήσεως Δανείων και Αξιών του Υπουργείου Οικονομικών, από το Διευθυντή της Διεύθυνσης Πιστωτικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων και τον Τμηματάρχη του Τμήματος

Χρηματιστηρίου Αξιών της ίδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Με την απόφαση αυτή καθορίζεται η κατώτερη τιμή διάθεσης των μετοχών, οι όροι της διάθεσης ή διαχείρισης αυτών, η αμοιβή που θα καταβληθεί στο χρηματιστή, χρηματιστηριακή εταιρεία ή Ε.Π.Ε.Υ. και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

2. Μετοχές ιδιωτικών επιχειρήσεων μη εισηγμένες σε χρηματιστήριο αξιών, που έχουν περιέλθει ή περιέρχονται στο Δημόσιο από τρίτους, από δωρεές, κληρονομίες ή οποιαδήποτε άλλη αιτία, δύναται να εκποιούνται ελεύθερα μετά από απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, στην οποία καθορίζεται η τιμή πωλήσεως αυτών και οι

όροι κατά τους οποίους θα πραγματοποιηθεί η εκποίηση. Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 1 του παρόντος και αφού προηγηθεί αποτίμηση της εσωτερικής και αγοραίας αξίας των μετοχών αυτών από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών ή από πιστωτικό ίδρυμα.

3. Το τίμημα των εκποιουμένων κατά τις παραγράφους 1 και 2 μετοχών εισάγεται ως δημόσιο έσοδο.

4. Για την πραγματοποίηση αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας που ανήκει πλέον του 50% στο Δημόσιο, η οποία αποφασίσθηκε από τα αρμόδια όργανα αυτής, το Δημόσιο δύναται μετά από κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού που ασκεί εποπτεία στην ανώνυμη αυτή εταιρεία, να καταβάλει την αντίστοιχη εισφορά αυτού είτε σε χρήμα είτε σε ομόλογα ή άλλους δανειακούς τίτλους που εκδίδει τούτο.

5. Οι όροι έκδοσης και ο τύπος των ομολόγων και των άλλων δανειακών τίτλων της παραγράφου 4 του παρόντος καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 29

Εξόφληση υποχρεώσεων Ελληνικού Δημοσίου

1. Στο άρθρο 52 του Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α΄) προστίθεται περίπτωση ζ΄ ως ακολούθως:

"ζ. Για την εξόφληση υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου προς τρίτους που προέρχονται από αποφάσεις Διεθνών Δικαστηρίων".

2. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από 1.1.1997.

Άρθρο 30

Ανάληψη οφειλών Ο .Α .Ε .

1. Το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει τις οφειλές του Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (Ο.Α.Ε.) προς την Τράπεζα Μακεδονίας - Θράκης.

2. Το ποσό που θα καταβάλει το Ελληνικό Δημόσιο για την εξόφληση της οφειλής του, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος, αποτελείται από το κεφάλαιο των οφειλών της παραγράφου 1, τους

συμβατικώς προσδιορισμένους τόκους, καθώς και τους τόκους υπερημερίας (που υπολογίζονται στο ύψος των συμβατικώς προσδιορισμένων τόκων) μέχρι την ημερομηνία της εξόφλησης, πλέον της εισφοράς του Ν. 128/1975.

3. Η εξόφληση της οφειλής της παραγράφου 1 του παρόντος θα γίνει με την έκδοση και παράδοση στην Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης τίτλων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου κυμαινόμενου επιτοκίου δεκαετούς διάρκειας, ονομαστικής αξίας ίσης με αυτήν που προκύπτει από την παράγραφο 2 του παρόντος. Το επιτόκιο των ομολόγων αυτών θα είναι εκείνο των εντόκων γραμματίων ετήσιας διάρκειας που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της εκάστοτε ετήσιας τοκοφόρου περιόδου τους, πλέον περιθωρίου 0,8% ετησίως.

4. Κάθε ειδικότερο θέμα, που αφορά την εφαρμογή του άρθρου αυτού, ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 31

Υποχρεωτική χορήγηση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου

Χορηγείται υποχρεωτικά Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και στις ενώσεις προσώπων που έχουν την κατοικία τους ή την επαγγελματική τους εγκατάσταση ή διενεργούν πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος εντός της Ελληνικής Επικρατείας. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται και ανακαθορίζεται ο χρόνος, ο τρόπος, η διαδικασία χορήγησης του Α.Φ.Μ., ο αριθμός των ψηφίων του, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. για τη χορήγησή του, οι πράξεις, οι συναλλαγές και δραστηριότητες φορολογικού ενδιαφέροντος, οι εξαιρέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία χορήγησης του Α.Φ.Μ. Επίσης με όμοιες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά και η διαδικασία ενάρξεως, μεταβολών ή διακοπών των δραστηριοτήτων των φορολογουμένων, καθώς και το ύψος του παράβολου χαρτοσήμου, υπέρ του Δημοσίου, για τις ενέργειες αυτές.

Άρθρο 32

Ρύθμιση χρεών χαμηλών εισοδημάτων

Στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2 του Ν. 2443/1996 (ΦΕΚ 265 Α΄) δεν έχει εφαρμογή η παράγραφος 1 του άρθρου 15 του Ν. 2198/1994 (ΦΕΚ 43 Α΄) ως προς τον αριθμό των δόσεων που καθορίζονται σε σαράντα οκτώ (48) ίσες μηνιαίες δόσεις και ως προς το μικρότερο όριο κάθε δόσης για όσους χαμηλοσυνταξιούχους ή μισθωτούς οφειλέτες, των οποίων το δηλωθέν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα από σύνταξη, μισθό και κάθε είδους χρηματικές απολαβές, σύμφωνα με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματός τους του οικονομικού έτους 1996, δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των 2.500.000 δρχ.

Στη ρύθμιση αυτή μπορούν να υπαχθούν οι εν λόγω φορολογούμενοι οφειλέτες με την υποβολή σχετικής αίτησης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., συνοδευόμενης από αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματός τους οικονομικού έτους 1996, εντός μηνός από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του παρόντος νόμου και την καταβολή ταυτόχρονα των δόσεων που έληξαν. Για τους οφειλέτες - φορολογούμενους που ήδη έχουν ρυθμίσει τα χρέη τους σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη και εφόσον στο πρόσωπό τους συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις θα γίνει αναπροσαρμογή του υπολοίπου των δόσεων, ύστερα από αίτησή τους προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ..

Άρθρο 33

Διαδικασία ρύθμισης χρεών του Ν. 2120/1993

α. Η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του Ν. 2120/1993 καταργείται από τότε που ίσχυσε.

β. Στις ρυθμίσεις του άρθρου 1 παράγραφοι 1 , 2 και 3 του Ν. 2120/1993 υπάγονται και οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού είχαν ελεγχθεί και για τις οποίες εκδόθηκαν φύλλα ελέγχου και λοιπές καταλογιστικές πράξεις.

γ. Στην κατά την προηγούμενη παράγραφο ρύθμιση υπάγονται και οι υποθέσεις οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των οποιουδήποτε βαθμού διοικητικών δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένου και του Συμβουλίου

της Επικρατείας. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται σχετικό πρακτικό από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και η υπόθεση επαναφέρεται στην αρμόδια φορολογική αρχή.

δ. Από την ως άνω ρύθμιση δεν καταλαμβάνονται οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν επιλύσει συμβιβαστικά τις διαφορές τους με τις αρμόδιες φορολογικές αρχές.

Άρθρο 34

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 24 Ιουλίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ. ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΘΕΟΔ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΒΑΣ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΜΙΛΤ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΣΤΑΥΡ. ΣΟΥΜΑΚΗΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΧΑΡ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΓΕΩΡΓ. ΡΩΜΑΙΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 24 Ιουλίου 1997

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ